

Előfizetési díj:

Égész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint.

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

Közegészségügyünk.

A közegészségügyi szolgálat reformja és államosítása egy nagy lépés előre a civilizáció országútján, melyen az utóbbi időkben a magyar állam egyre szaporább lépésekkel halad. Jól esik erre a haladásra gondolnunk, mert társadalmunk, helyesebben nemzetünk szegénysége, széttagoaltsága és szervezetlensége következtében szinte ijesztő a különbség, mely országunk és a fejlett Nyugot viszonyai között észlelhető.

Hogy ily körülmények között eredményes munka csaknem kizárólag egyedül az állam kezdeményezésétől és közreműködésétől várható, az, bár örvendetes jelenségnek nem mondható, de természetes valami és éppen ezért óhajtható, hogy az állam gépezete ne csak erős és hatalmas, hanem a gépezetet irányító és kezelő kormány is munkabíró, tevékeny, a törvényhozás pedig áldozatra kész legyen, hogy fölismerve a szükségleteket, azoknak kielégítésével erőt öntsön a nemzet vérszegény szervezetébe és azt egészséges működésre képessé tegye.

Ha figyelembe vesszük azt a kétségbeejtő állapotot, melyben közegészségügyünk évtizedek, sőt mondhatnánk évszázadok óta az emberi érzés és értelem szégyenére

senyedett, lehetetlen kitörő örömmel nem üdvözlünk az új közegészségügyi reformot, mely immár törvénnyel biztosítva, lerakta az alapot, melyen érthetetlen és rettenetes mulasztásainkat lépésről-lépésre, kitartó munkával és vége-szakadatlan áldozatokkal helyrehozhatjuk. Ez a munka azonban sok pénzt kíván és emészt fel és sajnos: hazánk pénzügyei — tekintettel a minden oldalról kielégítést követelő nagyszámu szükségletekre — nemcsak fényesnek nem mondhatók, hanem aggasztó jelenségeket is mutatnak. De ha így van is: nem zárkozhatunk el annak a beismerése elől, hogy a közegészségügy javítására és fejlesztésére mindenkor elsősorban és két kézzel kell áldoznia kormánynak, törvényhozásnak és nemzetnek, mert ez az a tér, melyen a magyar fajt és nemzetet nemcsak edzetté tehetjük, hanem népessé és elszaporodottá is fejleszthetjük, amire föltétlenül szükség van, ha nemzeti eszményeinket elérni és megvalósítani akarjuk.

A közegészségügyi szolgálat államosításával a magyar állam egy csapásra az orvosok ezreit illesztette bele a saját szervezetébe. Nem akarunk ezuttal azzal a különös ténnyel hosszabban foglalkozni,

hogy hazánkban az állategészségügy államosítása és rendezése megelőzte az emberi egészségügy szervezését. Örülünk kell, hogy ez utóbbinak is elkövetkezett a várva-várt ideje. És örülünk kell, hogy a magyar állam végre megkönyörült a községi és körorvosok szánandó helyzetén és fizetésük javításával és rendezésével elégtételt adott az állami élet ez egyik legérdemesebb szervének, akik innen-tul azzal a jóleső tudattal szentelhetik magukat emberbaráti és egyuttal nemzeterősítő hivatásuknak, hogy a magyar állam nemcsak nem feledkezik el róluk, hanem méltányolja szolgálataikat.

Nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy a hivatalos orvosi kar most már mindent megkapott és igényeik teljes kielégítésben részesültek. Ellenkezőleg: készségesen beismerjük, hogy képzettségök és működési körük következtében nagyobb igények is sarjadhatnak lelkökben. Az orvosi kar azonban bizonyára számol a magyar állam pénzügyi kereteivel és e kereteken belül érvényesítve törekvéseit, melyek a nemzet minden tényezőjének támogatására és elismerésére méltók — végzi a nemzet egészére nézve oly hasznos munkáját.

Az amerikai nagybácsi.

Talán nem is kellett volna a cím elé az amerikai jelző, hiszen tudja és érzi mindenki, hogy csak az amerikai rokonokról lehet itt szó, mert a mi hazabeli nagybácsijaink inkább, sokkalta inkább jó nevelésű emberek, sem hogy rá szolgáltak volna arra, hogy akár vigjátéktárgy, akár egy jótékonyos felolvasás oéltáblájává legyenek. A mi nagybácsijaink — a hazabeliek tudják már kötelességüket, ha a hat vagy hét X-et elérik, a kellő százezerforint is rakáson van, hát szépen átköltöznek a másvilágba, boldoggá téve számtalan unokaöccsüket és azok ismert és ismeretlen hitelezőit, úgy hogy az örökösnek alig van más dolga, mint hogy egy első osztályu temetést rendeljen a Pompes Funebresnél s a királyi közjegyzőnél meghallgassa a szeretett (?) nagybácsi testamentumának a kihirdetését s átírassa a drága néhai ingó és ingatlanait.

De nem így tesznek az amerikai nagybácsik! Oh ezek furfangos emberek, nem hagyják olyan könnyen a »millióikat.« És éppen ez az, amiért ezek a félig jankeek megérdemelnék, hogy haláluk előtt 25-öt vágassanak rájuk. Természetrajzilag az amerikai nagybácsik két osztályba oszthatók. Először olyanok, akik léteznek, de sokasem haltak meg, azaz ott az újvilág füstös ege alatt túlélik összes unokáikat és öccseiket — és olyanokra, akik nem léteznek, de

meghalnak. Ez az utolsó faj még veszedelmesebb. Avagy nem olvastak e már kedvenc zournáljaikban ilyen híreket: Mister John Kohn sanfranciskói gyáros 92 éves korában elhunyt. A néhai legtekintélyesebb polgára volt a Citynek, a Railway Streeten 9 palotája maradt s utolsó perceiben egy híu szolgálja volt körülötte. A milliomos Magyarországból — Znióvárjáról szakadt az új világba s eleinte csak tintaeadásból tengette életét s most mégis 10 millió dollár maradt utána.

Nos amikor ezeket a szivreható történeteket világgá röptetik, a Kárpátoctól az Adriáig — helyesebben Munkáctól Muraszombatig — tízezer Kohn-nek lábba könybe a szeme és doában meg a szive. Másnap már 5000 városban ir az árvaszék, a jegyző és pap — azaz anyakönyvvezető a sanfranciskói konzulnak, hogy az elhunyt millióér elvitázhatatlan unokái és unokaöccsei az ő városukban laknak s minden más, hasonló nevü örökösjelölt szédelő, akiket meg kell lynchelni. A legközelebb induló amerikai postagözös pedig métermázsa számra viszi a levelet, az iratokat, születési bizonyítványokat, bélyeges aktákat az újvilágba, sőt ujabban már élelmesebb örökösök is léteznek, akik nyomban hajóra szállnak a milliók után. De óh uram! végül kisül, hogy a milliók ura tulajdonképen Kohn Izsák, nem is Znióvárjáról való, hanem Csehországból, a znaimi uborkák hazájából.

Ezzel azután örömmel és tragédiának vége, a legtöbb hasznót a kinstár huzta, aki vagy 10000 db különféle okiratok bélyegéért sokkal több pénzt kapott, mint akárhány örökös. Ilyen csal-fák az újvilágbeli milliók. Mire hozzánk jönnek, kutya módon leolvadnak. Higyjék el, nem érdemes örökölni!

Most pedig éreznem irántam forró részvétet, mert áttérek az én saját külön nagybácsimra. Éppen Dr Nyuzó Alfréd ur irodájában töltöm az ősjogászi éveimet, amikor a Tárogatóban olvasom, hogy James Pavlicseket, Cincinnati államának hidéptőjtjét szél érte s rengeteg millióit, melyeket saját találmányával szerzett, ismeretlen örökösire hagyta, akiket most a konzulátus jelentkezésre szólít fel. Az örvendetes napihirben az is el volt még mondva, hogy a jeles férfit első feleségét, aki már 30 éve, hogy elköltözött az újvilágból, Betti Hajagosnak hívták. Semmi kétség, ez az én Erzszi nagynéném, akit annyit hallottam emlegetni, hogy egy szép napon elvitorlázott a mi fatornyos községünkbe. A nótáriust egy expresse levélben riasztottam fel, hogy adjon egy hatósági bizonyítványt s a nagyhasu plébános pedig — mert az ekléziának új harangot ígertem az örökségből, — ékes latin és magyar nyelven a Jézus Krisztus nevében is bizonyította, hogy osakis én vagyok az a Pavlicsek László, akit az örökség megillet. Ismerte nagybácsimat is személyesen, sőt nagy-

Magyarország népesedési viszonyai az utóbbi években aránytalanul megromlottak. A tüdőgümőkór, a gyermekbetegségek, a gyógykezelés elmulasztása, a magzat-elhajtások évenként százakkal ritkítják sorainkat. Ha e viszonyokon csak egy kissé javíthatunk is, régi népesedési arányszámunkat (évenként 1 százalék szaporodás) könnyen elérhetjük, sőt túl is haladhatjuk és ezzel nemzetünk előtt a fejlődés és erősödés biztos jövőjét nyithatjuk meg.

A közegészségügy reformjától, az orvosi kar lelkiismeretes munkájától várjuk ennek a biztos jövőnek eléréését. De e célra a kormánynak is, a nemzetnek is áldoznia kell. Áldozni mentől többet és mentől többször, mert ezt a jövőt, ha mint nemzet élni akarunk, okvetetlen meg kell valósítanunk.

Jogállam.

A protekció nálunk már teljesen behálózta az állami és társadalmi életet és a legnagyobb betegséget képezi közéletünknek. Sajátságos, hogy éppen azok a protekció leghatalmasabb tényezői, kik folyton a közszabadságot hirdetik ajkaikon és mindent a közérdek nevében osekésznek, rutul visszaélvén a bizalommal, melyet egyes állásaikban élveznek a közélet terén.

Az emberiség kormányzására kieszelt politikai rendszerek mindegyike magában hordotta a megsemmisülés esiráját, igazolván azt a világteremtése óta folyton bebizonyuló igazságot, hogy minden emberi alkotást a halál, a megsemmisülés árnyéka kíséri. Az eszmény, az ideál, amely után futkosunk, életünket is kockáztatván, hogy azt elérhessük, azonnal eltűnik előlünk, mielőtt megközelítjük és kezünkben nem marad egyéb, mint a való élet durvasága. Azt hisszük, gondolván merészet és nagyot, hogy végre valahára megváltjuk az emberiséget és ime a gyakorlati élet felesüfől bennünket; a szív melegével, az elme világával keresett üdvösséget, az embeiség közjavát darabokra szaggatva hordják szét az élet kufárjai, kiket gyakran csak a külső máz, az emberi modorosság különböztet meg a vályura rohanó éhes csürhétől. Az alaptípus ugyanaz. Közel kétezer éve hirdették a legfőbb politikai erkölestan, hogy saját javunkat mások kárával keresünk

nem szabad és ime a XX. század elején az emberi társaságban a legjutányosabb legitimáció a pénz, amelynek forrása után senki sem kutat. A bankó minél nagyobb, annál nagyobb bünt tud betakarni és minél több, annál többet.

Az emberiség bibliai sorsát, hogy arcodnak véres verejtékével keresd kenyeredet, megcáfolta a civilizáció, mely az embereket két nagy osztályra választotta el, a termelőkre és a fogyasztókra, másnak hagyván a verejtéket és másnak hagyván a kenyeret, melyet aztán pástétommá varázsol át a gyakori geseft. Ez az erendő bün, melyet a bölcselek és vallás-tanítók emberi önzésnek neveztek el, századokon át ismétlődik különféle formákban, állami és társadalmi intézményekben. Minden korszak megérte ezt a csapást, csak más más alakban. Az emberi önzés, ennek a legállatibb vonásnak korlátozására törekedtek az emberiség legnagyobb jötevői, legnagyobb elméi. A humanisták szözata elhangzott a pusztában. De a jogbölcselek mármár azt hitték, hogy ime láncra tudták verni ezt a sántát, mely az embereken lakozik. A jogrendszerek és jogszabályok vasgyűrűvel vették körül az emberi eselekvés szabadságát, melynek aztán csak ebben a megszentelt körben volt szabad érvényesülni. Már diadalmasan lobogtatták a győzelmi lobogót és lelkesedett érte az egész világ, eltelve a nagy eszmével: Jogállam. Ez a jogállam hivatva volt pótolni az isteni félelmet, mely legalább néha még a rablógyilkos kedélyét is megszállotta, a tökéletes jogszabály feleslegessé tette a vallási és erkölesi szabályokat, melyeknek ugyis egy láthatatlan hatalmasság erejében való hit kölesönzött erőt, holott most ezen fixa idea helyett egy kézzel fogható, látható és érezhető tekintély biztosítja a törvénytiszteletet, az állami hatalom sújja nyomban a szabályok megsértőit. A törvény előtti, a polgári, politikai jogokban és kötelezettségekben való egyenlőség, a törvényes szabályok keretében való eselekvési szabadság biztosítja e polgár boldogulását.

Az igaz, hogy a perrendszerüleg bebizonyítható büncselekmények és igazságtalanságok megtorlása tekintetében megvédelmez bennünket a jogállam. De tovább már nem ér el a keze. Már pedig a büncselekményeknek és jogtalanságoknak nagy része azokon az eseteken kívül esik, amelyekről tudomása van a törvénykezési statisztikának. Aki 200 K értéken felül lop, vagy 200 K értéken felül csal, büntényt követ el, ha kitudódik és reá a törvényszék bírái előtt a deliktum bebizonyíttatik; máskülönbben senki sem lopott, se nem csalt, ha a mások kárával bármennyire meggazdodott is. Ennyi igazságot ad a jogállam, melynek megvalósításért annyira lelkeseünk. Védelmezi a bebizonyítható érdeket, de az emberi önzés ezer fufangjával szemben, mely kibuvót tud találni a

a leggondosabban kidolgozott jogszabályon is, biztosítékot nyújtani képtelen. De hisz maga a törvénykezési gyakorlat, a jogvédelem művészete ezer és ezer utját és módját találta ki a törvény kijátszásának. Ott van a birvágy érvényesülésének mindennél is hatalmasabb tényezője a protekció, amely mellett jogtalanul megszerezhető minden, amit csak a földi lét nyújthat: hatalom, jólét, tekintély sőt még a közbizalom is, holott a protekció éppen a közbizalom alapjait támadja meg, mert a protekció tulajdonképpen közhatalommal való visszaélés, látilen sáfárkodás a közjavakban. A protektor közönségesen azt ajándékozza oda, ami nem az övé, hanem a közbizalom folytán csak rá van bízva, hogy kezelje.

Politikai vonatkozásaiban pedig a protekció a közszabadság biztosítékai ellen intézett merénylet, mely az alkotmányos szabadság megrontására vezethet. Mert éppen a népképviselési rendszer egyik nagy betegsége a protekció, mely félt, hogy lassan lassan, észrevétlenül, esöndes széként kiöli a népképviselési alapon szervezett pártpolitikai kormányrendszer élető gyökereit, mely rendszer a kiváltságos néposztályokra épített rendi alkotmány helyébe lépett. A rendi kiváltságok lerombolása, a társadalmi osztályok közötti magánjogi és politikai jogi választó falak ledöntése céljából indult el hódító útjára a demokrácia, mely aztán bámulatos módon átalakította az egész művelt világrész állami, gazdasági és társadalmi institucióit, a közszabadság és teljes jogegyenlőség magasztos elvei alapján. A kiváltságok megszűntek, többnyire minden kártalanítás nélkül; a társadalmi osztályok közötti választó falakat nagy lelkesedésükben éppen azok rombolták le, kiket azokhoz százados kegyelet emlékei fűztek. De nem tudtak ellenállani a politikai eszme fenségének, hogy egyenlő legyen minden ember a jogokban és kötelezettségekben, senkinek se legyen több szabadsága, hanem legyen mindenki szabad.

De ime, kudarcot vallott a demokrácia fenséges eszméje is, mert nem tudta megakadályozni, hogy a kiváltságok, a mások feletti előjogok többé ujra fel ne üledjenek. A forma változott csupán, a lényeg megmaradt, sőt sokkal súlyosbítva. A privilégium, a rendi kiváltság helyébe lépett az egyeseknek nyújtott protekció. A kiváltságos osztályok előnyeiket hatalmukba kerítették a politikai vállalkozók. Ez a legveszedelmesebb hatalom, amely eddig csak képződhetett az emberi társadalomban. A rendi kiváltságnak legalább meg volt az erkölesi tartalma. Alapját képezte a vitéség, a testi és lelki erő, mely az ország védelmében, vagy a közművelődés, a humanizmus terjesztése körül, de mindig a kozjó érdekében érvényesült. Viszont ez a rendi kiváltság sem volt egyoldalú anyagi előny, hanem súlyos kötelezettségekkel járt,

nénemet, amikor még nem Bettinek, hanem Erzsóknak hívták, ő tanította hiszekegyre!

Ezekkel elkészülve, visszautaztam a fővárosba, hol is első dolgom volt, hogy amerikai ismereteimet gyarapítsam s e célból egy délelőttöt töltöttem a városligetnek Amerika nevű részében. Délután megvásároltam Amerika térképét és földrajzát és tanulmányoztam, aztán egy amerikai fényképésznel levéttetem magamat, egy amerikai biztosító intézetnél 5000 frtig assecuráltam, amerikai vacsorát élveztem és amerikai lapokat olvastam, hogy csak úgy zugott a fejem. Már azt képzeltem, hogy telivér amerikai vagyok. Másnap az amerikai konzulátus szolgálójával kötöttem ismeretséget, akitől egy amerikai puskát kaptam, mellyel azonban előbb ő a zsebemet felmetszette, úgy amint az Arizonában is szokás. Délután a városligetben az ujjvilág állatfajtaát nézegettem és sóhajtoztam nagybácsim után.

Ily dus tapasztalatokkal azután elutaztam a nagy utra, de előbb egy amerikai hintaszékben begyakoroltam magamat a tengeri betegségbe is. Végre itt voltam. És itt jön a tragédia. Mikor nagybátyám palotáit kerestem, egy jankee azzal igazított utba, hogy »az a vén kutya most a kávéházban ül és levelet ír.« Elhült a vérem! Hát itt a lelkek visszajárnak a kávéházba és leveleket irnak? Reszkettem a félelemtől, de benyitottam és odaálltam a legfehérebb, legszebb

alakhoz és megszólítottam. Mister Pavlicsek hidegen köszöntött és tudtomra adta, hogy nem ő hunyt el, hanem a ház mestere, akit Havlicseknek hívnak. Ez az egész! Lerogytam egy székre és lázasan össze-vissza beszéltem. Harmadnap visszanyertem egészségemet s ekkor nagybácsim azt mondta: látja, hogy a klíma nem nekem való, utazzak vissza Európába. Előmbé esörgett 100 dollárt s mire észrevettem magamat, egy ördögös lift már a földszintre szállított. A 100 dollárt még az nap elvertem, este pedig engem vertek el amugy amerikaiasan.

Négy hét múlva visszaérkeztem az ujjvilágba s átkoztam a vén Kolumbust, mert ha ő fel nem találja Amerikát, a nagybácsik meg a tótok szépen itthon maradnak.

* * *

A nagybácsiról már rég lemondtam s beálltam a csendes nyárpolgárok közé, sőt már egy bájos hajadonnal hymen rózsaláncait fonogattuk, mikor váratlanul megjön Mister Pavlicsek levele, melyben tudtomra adja, hogy beteges, ha azt hiszem, hogy Amerikában megtudok élni, hát rám bizza a hidak pereit, melyeket eddig egy hazabelije kezelt, aki most ott villamos kalauzzá lépett elő. Azt hittem, hogy a bácsi csak gyengédségből nem akarja tudatni, hogy az utolsó járja, hát utra keltünk, még pedig jövődöbelimmel. Eleinte nagy volt az ellenkezés a

familiában, de mikor a tintatartó gyáros millióit hoztam elő, melyeknek én vagyok egyetlen jogosult örököse, hát ez hatott és a bájos ideállal tengerre keltünk.

A nagybácsi tényleg oda volt, esontjainál csak értékpapirjai zörögtek jobban, szeme, arca sárga volt, akár csak aranypénzei. Az orvosok végső reménysége az volt, hogy csak a természet segíthet. Mi éjjel-nappal virrasztottunk és számoltuk, hogy ma meg tegnap hány ezer dollárt kerestünk az örökségből.

Egyszerre a bácsi aggasztóan javulni kezdett és az orvos azt mondta, hogy ez az élet utolsó fellobbanása, mely ilyenkor szokott előfordulni. És azon az éjszakán csodálatosan rosszul aludtam. Otthon voltam a falumban és éppen azt a harangot tették fel, melyet réges-régen ígértem. Reggelre kelve a bácsi egy titkárja jelenté nekem, hogy a nagybeteg jobban lett — (felsőhajtottam!) azonban ma reggel a Pacific expresssel elutazott a myladi kíséretében.

A guta környékezett! A myladi az én jegyem volt, akinek már négy éve udvaroltam s az anyósnak megígértem, hogy mielőtt szárazföldet érünk, paphoz megyünk.

Most tehát itt álltam megsemmisülve! Haldokló bácsim utrakelt az én tulajdon jegyemmel, ahelyett, hogy a halállal jegyezne el magát. Mit tegyek? Délben levél jön cimemre, mely-

amelyek teljesítésének ragyogó példái őrizi a magyar történelem. Az ezeréves magyar államlét dicsősége osztatlanul az ősöké marad. Csak a következő ezer év dicsősége lehet majd a miénk.

A most keletkezett kiváltságok, az érdemeitlen protekció útján elért állami és társadalmi előnyök alapja azonban rut visszaélés a közérdek rovására. Ezek az előnyök nem járnak semmiféle erkölcsi kötelezettséggel, nemcsak az ország egyetemével szemben, de meg az adakozóval szemben sem, miként az ugynevezett politikai háltársaság gyakori példái mutatják. Rugójuk az egyéni érdek, mely a közjával szemben érvényesül. Ezenkívül még meg van az a romboló hatásuk a közérdekre, hogy a protekció az igazi érdem elől ragadja el orvul az elismerést és elfojtja az emberi kebel legnemesebb ösztönét, mely a közérdeket elébe helyezi a magánérdeknek, gyakorolván az önfeláldozás legszébb erényét. Innét van aztán, hogy már minden tettnek indító oka a haszonlesés. Ime, ide vezet a protekció. Azt üdvözölnék igazában, aki mint kormányfő bátran hadat izenne a veszedelmes rendszernek.

Közigazgatás.

Zalavármegye alispánja a december hó 14-én tartandó vármegyei közgyűlés elé terjesztendő, augusztus hó 1-étől október hó 31-ig terjedő időszakra vonatkozó terjedelmes jelentésében első sorban a fontosabb közigazgatási intézkedésekről emlékezik meg.

Jelenti, hogy az állati betegségek hatályos ellenőrzése iránt a múlt közgyűlésből nyert felhívás folytán elrendelt vizsgálat során csak egy gazdaságban észleltettek ivarszervi betegség nyomai, de nem volt megállapítható, hogy hivatalból jelentendő ragadós betegség fordult-e elő.

A huszvizsgálati szabályzatra vonatkozólag tett felterjesztés folytán a földművelési miniszter kijelentette, hogy a növendék marhahús árusítására vonatkozó rendelkezéseket nem módosíthatja, miután azokkal a növendék szarvasmarhák pusztítását kívánja megakadályozni, de friss húsok egyik községből a másikba magánforgásra való szállítása kis mennyiségben is megengedhető.

A megyei távbeszélő hálózat felállítására iránt a további intézkedések nem voltak megtehetőek, mert a belügyminiszter a kért segítyt csak a jövő évre helyezte kilátásba s a kereskedelmi miniszter csak elvileg járult ahhoz, hogy a fenntartási költségek és előfizetési díjak a törvényhatóság közuti alapjának keretében fedeztessenek.

A takarmányhiány pótlása iránt az intézkedések a megyei gazdasági egyesülettel egyetértőleg megtették s összesen 95 vasuti teherkocsi korpá rendeltetett, amely 14 vasuti állomáson

ben a bácsi már 1000 kilométer távolságról tudatja velem, hogy nagyon boldog és sajnál engem, mert hiszen híven ápoltam. Most pedig egy kicsit elmennek Grönlandba főkére vadászni. Másnap ismét egy kábel telegramm jön, mely alá már a nagybácsi felesége volt aláírva.

Tisztában voltam a helyzettel, hogy nagybácsi rutul megcsalt, jegyesem pedig elhagyta magát kabítani egy vén pénzbánya által. Most már nem volt maradásom, olyan forrónak éreztem az újvilági levegőt, akár csak az egyenlítő alatt járnék. Magamhoz vettem tehát nagynéném férjének ékszereit és visszahajóztam Európába.

*

Ezen események óta esztendőnk multak el; azóta virágzó ügyvédi irodám van s miután tudják, hogy többször jártam Amerikában, sok külföldi busás megbízást is kapok, nincs tehát okom visszakivánni a klondykei nagybácsit!

Az elmúlt héten mégis történt valami. Elegáns kocsi állt meg házam előtt. Jólkonzervált öreg ur szállt ki belőle, meg egy nagyon ismerős női arc s amikor pedig ezeknek az ölelő karjából kibontakoztam, előmbe toltak egy bájos képű pufók gyereket, aki lelkendezve kiabált az én amerikai nagybácsi felé: papa, papa...

lesz előzetes megvizsgálás és mintavétel után kiosztva.

Ugyancsak a takarmányhiány pótlásának elősegítésére, az üzemterv szerinti kezelés alá eső erdők birtokosainak kérelmére, a már előzőleg kioszközölt felhatalmazás alapján kivételes legeltetési és alomszedési engedélyek adattak ki.

A Vallás és Közoktatásügyi Minister a cimeros neuzeti lobogót és az iskola bejárata felett elhelyezendő nemzeti cimert az összes elemi iskolák számára megküldvén, azok a vármegye területén levő elemi iskoláknak kiadattak. Ezen iskolák a Minister Ur intézkedése folytán a magyar nemzeti himnus szövegét és hangjegyeit feltüntetett falitáblákkal is elláttattak.

A Mura folyónak Bottornya község mellett elvonuló szakaszán a folyó jobbpartján és a Tündérlak-Lapány községek közt lévő szakaszán a védelmi munkálatok jelentékeny államsegéllyel létesítettek s az államsegélyből maradt és az ócska faanyagok eladásából befolyt összegek a bottornyai védmű helyreállítására használtattak fel.

Kotor községnek a Mura áradásai ellenében leendő megvédése céljából a kotori rév körüli Muraszakasz szabályozása, a kotori védtöltés helyreállítása, a Kotornál lévő vasuti hid nyílásának kibővítése és a törvényhatósági közut leszállítása s esetleg az azon épült hid nyílásának megnagyobbítása vétettek tervbe. E tekintetben a f. évi nagy árviz alkalmával új mérések eszközöltettek s új tervek készítettettek, amelyek jóváhagyás és a megkívántatott államsegély engedélyezése végett a földművelésügyi Ministerhez terjesztettek föl.

Muracsány községnek a Mura folyó ellen való megvédése érdekében a műszaki tervek elkészítettek és pedig vagylagosan úgy, hogy vagy átmetszés volna megfelelő terelő művekkel létesítendő, vagy pedig partbiztosítási munkálat volna fogantatandó. Az elsőnek a költségei 153 ezer, a másodiké 92 ezer koronát tesznek ki. Mint-hogy a község vagyoni ereje nem elegendő e munkálatok létesítésére, a tervek a község kérvényével együtt a földművelésügyi Ministerhez terjesztettek föl azon kérelemmel, hogy a szükséges védelmi munkálatok államköltségen létesíttessenek.

Murakeresztur-Kollátszeg községnek a Mura folyó ellen való megvédése céljából a műszaki tervek szintén elkészítettek. Ezek szerint a Murán 5 átvágás, a kanizsai patak mentén védtöltés és a murakeresztur-letenyi törvényhatósági közuton a murakereszturi vasuti állomás és a gyurgyányosi puszták közt lévő szakasz felmagasítása volna szükséges. Mindezen munkálatok költségei mintegy 170 ezer koronára rugnak. Ezen munkálatok kapcsán a községnek dombosabb területre való kitelepítése is szóba került. A tervek a község kérelmével együtt a földművelésügyi Minister Urhoz terjesztettek föl azon kérelemmel, hogy e védműveket államköltségen létesíttesse s esetleg a kitelepítés céljaira 300 ezer korona államköltséget adjon.

A Mura folyó novakovecz-szemenei szakaszán az 1896-7. években a szemenei partomlások megátlására a községi közmunka felhasználásával államköltségen két átmetszés létesítettek s ennek következtében a csáktornya-aligvári tvhatósági közutat összekötő herceg Eszterházy-féle szemenei komp Kicsesernecz község határába helyzetetett át s a komphoz a murai átvágásokkal kapcsolatosan Kicsesernecz községből kiindulólag a régi Kerka-meder elzárásával új hozzájáró ut létesítetett. Azonban a szemenei átmetszés elfajult, a Kerka folyó elzárási műve átszakadt s ennek következtében a Kerka vize a régi szemenei Muraágon nyer lefolyást, a komphoz vezető új utat pedig az 1904. évi nagy árviz elsodorta s ezek következtében a Mura folyón az átkelés a Novakovecz község határában levő s ennek tulajdonát képező kompon nagy kerülővel történik. Hozzájárul ehez, hogy a komphoz vezető ut alacsony fekvésénél fogva az év nagy részében járhatatlan és így a csáktornyai-aligvári törvényhatósági közuton volt régi átjáró helyreállítása és a szemenei Mura szakasz végleges rendezése mindinkább szükségessé válván, erre nézve a műszaki tervek elkészítettek és minthogy a költségek majd 250 ezer koronát és így oly nagy összeget tesznek ki, amely az érdekelttség — közta a vármegye is — képtelen elviselni, a közgyűlés ezen költségeknek az állam terhére leendő átvételét kérte a földművelésügyi ministernél, aki

azonban e kérelmet nem teljesíthetőnek nyilvánította, de hajlandónak nyilatkozott az érdekelteket a munkálatok kivételében oly módon támogatni, hogy az eredeti komp-utak visszaállítását esetén az azokkal kapcsolatban végrehajtandó meder-elzárásoknak 20.445 K 11 fillérben előirányzott költségcsükségletéhez 50%-ig terjedő államsegélyt helyez kilátásba, ha a komp-utak létesítése és fentartása s a meder-elzárások költségeinek az államsegély leszállításával fedezetlenül maradó része megfelelően biztosítva lesz.

Alsódomboru község a Dráva folyam árja ellen volna megfelelő partvédmű létesítésével megmentendő. Erre vonatkozólag a műszaki tervek elkészítettek s azok szerint a partbiztosítás ideiglenes jelleggel létesítve, 56 ezer koronába kerül, annak kövel való véglegesítése pedig még 40 ezer koronát igényel. Ezen munkálattal kapcsolatban még egy partvédmű volna létesítendő a muravid-kakonyai törvényhatósági közut megvédése érdekében, amennyiben a Dráva vize ezt az utat elmosással fenyegeti. Ezen partvédmű költségei 12 ezer koronában lettek előirányozva.

A Légrad községből a légrádi vasuti állomáshoz vezető s a Dráva vize által veszélyeztetett törvényhatósági közut megvédésére elrendelt munkálatok jelentékeny államsegéllyel s a község és az utalap hozzájárulásával létesítettek.

Közegészségügy. A felnőttek egészségi állapota kedvező volt; uralkodó betegségek voltak az emésztő és légzőszervek hurutos bántalmi, kedvező kimenetellel.

A gyermekek egészségi állapota kedvezőtlen volt, amennyiben a vörheny és dyphtheritis-esetek száma emelkedett. Egyébként a gyermekeknek is a légző- és emésztőszervi bántalmak voltak uralkodók.

A bejelentésre kötelezett fertőző betegségek közül előfordultak:

roncsoló toroklob 61, kanyaró 57, hasihagy-máz 27, vörheny 196, vérhas 4, bányahimlő 3, gyermekágyiláz 3, hökhurut 7, fültőmirigylob 3. A szemesés köthártyalob, mely a perlaki, csáktornyai és alsólendvai járásokban tájkórosan uralkodik, a többi járásban és rendezett tanácsu városokban pedig szórványosan fordult elő, 2465 esetben jelentkezett, amelyek közül gyógyult 266, elávozott vagy meghalt 35, gyógykezelés alatt maradt 2164.

Rendőri boncolás 4, külső hullaszemle pedig rendőri tekintetből 30 teljesítetett; súlyos testi sértés bejelentetett 42, öngyilkosságot 13 egyén követett el, véletlen szerencsétlenségéből bekövetkezett halálnak 16 egyén esett áldozatul, szerencsétlen szülés 3 esetben fordult elő, az elmekórnak egy esete képezte hivatalos beavatkozás tárgyát, amennyiben az elmebeteg állami elmeegógyintézetbe szállított; hét éven alul elhalt gyermekek gyógykezelése 90 esetben mulasztatott el, a mulasztók ellen a törvényszerű eljárás megindított.

Van a vármegye területén: lelenc 71, dajkaságba adott 457, elmebeteg és hülye 776, siketnéma, vak és nyomorék 814, községlyre szorult 2233, keresetképtelen árva 2198.

A vármegye tisztii főorvosának véleménye szerint a használatban levő nehézkes, elavult szerkezetű gőzfertőtlenítő gépek mellett, hogy ezen nehézkes voltak miatt a mi hegyes-völgyes vidékeinken az őszi és téli időszakokban alig szállíthatók és szállításuk nagyon költséges, sem nem tökéletesek, sem nem megbízhatók s így a kitűzött célnak nem felelnek meg eléggé; míg ellenben a »Lingauer«-féle u. n. »Glyroformal« fertőtlenítő készülék kicsi voltánál, könnyű kezelhetőségénél, feltétlenül megbízható gyors fertőtlenítő képességénél és azon körülménynél fogva, hogy a fertőtlenítendő tárgyakat nem rongálja, melegen ajánlható, annál inkább is, mert beszerzési ára nem nagy és a vele való fertőtlenítés olcsó. A m. t. főorvos javaslata alapján az alispán felhívta a közegészségügyi hatóságokat, hogy az új fertőtlenítő készülék beszerzése iránt a kezdeményezést tegyék meg.

Állategészségügy. A haszonállatok egészségi viszonyai fokozatosan javultak s egészben véve nem voltak kedvezőtlenek. A fertőző betegségek mindinkább kisebb térre szorítottak, amennyiben a fertőzőtt községek száma, amely július hó végén még 77 volt, augusztusban 66-ra, szeptemberben 63-ra s októberben 47-re szállott le.

Az előfordult fertőző betegségek: lépfene 43, veszettség 2, ivarszervi hólyagos kiütés 7, rühkór 5, sertésorbán 38, sertésvész 40 községben.

A lépfene ezuttal is elég nagyszámu esetben fordult elő, mert azok a körülmények, amelyek terjedését elősegítették (takarmányhiány, egészségtelen legelők, a védőoltásoktól való tartózkodás) ezuttal is fenállottak, amennyiben tulajdonképpen oly természetűek, hogy megszüntetésük nem állott a hatóságoknak módjukban. Azon községek egyikében, amelyekben a betegség járványosan volt elterjedve, végre mégis sikerült alkalmaztatni a védőoltást, amelynek a hatása meglepő volt. Mig ugyanis ebben a községben az ojtás után a betegség nyomban megszünt, addig a vele szomszédos és azonos talajviszonyokkal bíró községben, ahol nem ojtattak, még ezután is közel 1 1/2 hónapig uralkodott s lóban és szarvasmarhában tetemes veszteséget okozott a járvány.

A fentebb említett, hivatalból jelentendő betegségek kivül a seregő üszök, továbbá kisebb helyi járványok alakjában a szarvasmarhák fertőző vérfestékvizelése, a járványos elvetelés, a fertőző hüvelyhurut, végül bárányok és malacok a vérhas fordult elő.

Védőoltások lépfene, seregő üszök és sertésorbán ellen eszközöltettek összesen 34 gazdaságban, továbbá 4 községben kisgazdák állatain.

Az állatvásárokon legnagyobb részt közepes felhajtás mellett, a még folyton tartó s Olaszországba irányuló jelentékeny kivitel folytán élénk adás-vételi forgalom fejlődött ki. Az állat-akadók állomások forgalma közepes volt.

Közgazdaság. Ami közgazdasági állapotainkat illeti: a tavasz és nyár folyamán uralkodott nagy szárazság után végre augusztus hó folyamán némi esapadékot kaptunk, amely — habár nem volt is oly mérvű, mint amennyire a teljesen kiszáradt földnek szüksége lett volna, — mégis lényegesen kedvező befolyással volt a gazdasági helyzetre, amennyiben a már teljesen megsemmisültnek gondolt sarjuterms és a nyári zöldtakarmányok sok helyen újabb fejlődésnek indultak és habár kis mennyiségű, de az ideai takarmányszükség esztendőben mégis számottevő takarmányt szolgáltatott. Az augusztusi esapadéknak köszönhető az is, hogy a kapás növények jobb fejlődésnek indultak s ez által termésük biztosítottabbá vált. A esapadék következtében a vetési munkálatok is kellő időben és eléggé kedvező viszonyok között voltak megkezdhetők. Sajnos, hogy az augusztusi esőzés után ismételt beállott szárazság az elvetett mag kikelésére kártékonyan hatott. A vetések fejlődése ennek következtében nem is volt kielégítő, amennyiben azok már a kelésnél hiányosak és egyenetlenek voltak. Az ősz folyamán újlag beállott szárazság volt az oka annak, hogy a vetések nem voltak kellő időben elvégezhetők.

November hó első hetében leest az első hó, amelyet eleinte nagyobb hidegek, később némi enyhülés és eső váltottak fel. A hótakaró a késői és gyenge vetésekre jótékonyan hatott, amennyiben megvédte őket a nagyobb hidegek ellen és lehetővé tette, hogy a hótakaró alatt gyenge fejlődést folytassanak.

Az ősz folyamán betakarításra került termények közül a tengeri jó közepes termést szolgáltatott. Kivételt képeznek a tapolezai és füredi járásek, amelyekben az átlag csak gyenge termésnek felel meg. A takarmányrépák termése is kielégítő volt, azonban a korán beállott fagy a még ki nem szedett répákban több helyen tetemes károkat okozott. A burgonya termése vidékenként oly változó volt, hogy annak átlagos minőségét meghatározni nehéz. Egyes helyeken egészen tühertő, sőt közepes termést is szolgáltatott; más helyeken, mondhatni: szomszédos területeken pedig a termés alig haladta túl az elvetett mennyiséget. Ezen kedvezőtlen eredmény a szárazságnak és helyenként burgonyabetegségeknek tulajdonítható. Ahol ily betegség lépett föl, a vetőgumó változtatása ajánlható.

A szőlőtermés ez évben mennyiség tekintetében kiválóan jó volt, de minősége sok helyen nem felel meg a tavalyinak, ami részint annak

tudható be, hogy a szem a nagy hőség és szárazság miatt nem fejlődött ki rendesen, részint annak, hogy a levélzet lehullott, részint pedig annak, hogy a tőke nem birta megérlelni nagy termését. Szeptember hó derekán az esőzés következtében rothadni kezdett fűrtöket több helyen leszedték. A must-árak a nagyobb termés következtében, főleg pedig azon okból, hogy a termelők nem rendelkeztek kellő számu és irtartalmu hordókkal, különösen a szüretelés idejében nagyon alacsony színvonalon mozogtak; azonban később némileg javultak, de a múlt évi áraknál jóval kisebbek maradtak. A szüretelés idején jó minőségű mustok is lettek 12—16 fillérért eladva; a későbbi átlagos eladási ár 30—32 fillérré tehető.

Az állatállomány takarmányozása a rossz takarmánytermés következtében s a korán beállott téli időjárás miatt nagy gondot okoz a gazdaközönségnek, amely kénytelen volt állatállományának egy részét, főleg a növendék jószágot piacra dobni, aminek következtében hosszabb ideig érzékenyen meg fogja érezni az állatállományában beállott hiányt. Az állatárak a takarmányhiány felléptével az ősz folyamán tetemesen estek, azonban később a kissé kedvezőbbre vált időjárás és a nagyobb mérvű kereslet következtében emelkedtek. Az árszínvonal azért mégis mintegy 20%-al alatta van a múlt évének.

A gabonaárak az ősz folyamán nagyobb hullámszámúak voltak alávetve. Eleintén az árak estek, később a kedvezőtlen időjárás és az árakra befolyással bíró más tényezők következtében emelkedtek.

Közutak. A törvényhatósági utak állapota az elmúlt időszakban általában véve kielégítő volt. A fedanyag szállítása befejezést nyert és beagyazása az összes utvonalon folyamatban van.

A veszprémi hadgyakorlatok alkalmából a még kiépítetlen (csak újabbán vétetett föl a törvényhatósági közutak hálózatába) Alsóórs—almádi út járhatóvá tételére s a hadgyakorlatok közelébe eső utakon a műtárgyaknak 6 tonnás járművek közlekedésére alkalmas állapotba való helyezése iránt a szükséges munkálatok az augusztus havi rendkívüli közgyűlés elhatározásához képest és a kereskedelemügyi Minister Ur kiküldöttjének közreműködése mellett kellő időben végrehajtattak. Ezen munkálatok költségei (mintegy 8400 K) a szeptemberi közgyűlés határozata értelmében az utadó-alap segélyezésére adott államségélyből és a 1. évi építkezéseknél elért megtakarítások következtében előállott 42.000 K pénztári készletből nyer fődözetet s a jövő évi közuti költségvetés keretében államségélykép fog az utalponak megtérített.

Az említett 42.000 K pénztári készlet terhére végrehajtandó egyéb munkálatok nagyobb része már engedélyezve és a kivitel részben folyamatban van.

Közrendészet. A vármegye területén működő esendőrség által a büntető bíróságok hatáskörébe tartozó büntett és vétség miatt feljelentve lett 735 egyén, kik közül a nyomozás során 107 terhelt letartóztatásba helyeztetett; — a kinyomozott büntetendő eselekmények legnagyobb része az ember testi épsége és a vagyon ellen irányult.

Kihágások miatt a kir. járásbíróknál 41, a közigazgatási hatóságoknál 1566 egyén ellen emeltetett panasz.

A tüzesetek száma 29 volt, ezek után a bejelentett kár 171.076 koronát tesz ki, ebből biztosítás által megtérül 77443 K, — maradt fedezetlen kár 93.633 K. — A tűz keletkezésének oka 9 esetben gondatlanság, 6 esetben gyújtogatás, 10 esetben gyermekek játéka által származott, 4 esetben pedig nem volt kideríthető. Amerikába szülő utlevél 15 egyén részére adatott ki.

Aktualitások.

(December 2-ika.) Nevezetes dátum volt december 2-ika, mert I. Ferenc József császár és király ezen a napon ünnepelte a császári trónra lépésének hatvanadik évfordulóját.

Nem kell hozzá meghunyászkodó tulloyalítás, vagy szolgálalkúság, hogy a magyar ember is beismerje, miszerint nagy áldás az országokra és népekre, ha az uralkodót, aki az alkotmányos szabadság szellemében uralkodik, hosszú élettel áldja meg a gondviselés. A haladásnak, az állami élet megszilárdulásának útjait egy hosszú és békés uralkodás egyengeti legjobban.

A trónváltások mindig rázkódtatásokkal járnak s boldog az az ország, amelynek csak hosszú időszakokban kell a rázkódtatásokat elszívnia.

Mi magyarok is őszintén, szívből örülhetünk azon, hogy I. Ferenc József ma is trónján ül s bármely alkalommal alattvalói hűséggel kiváhatunk neki még hosszú életet.

Ezen túl azonban a december 2-iki jubileumhoz nekünk semmi közünk. Loyális alattvalók vagyunk, de már azt semmiféle loyális nem követelheti tőlünk, hogy örömtüzeket gyujtsunk, mert ez előtt hatvan esztendővel a mi mostani királyunk a fejére tette az osztrák császári koronát s Magyarországnak alkotmánya ellenére abszolút uralkodója lett. Ehez az eseményhez nekünk keserű emlékeink fűződnek, amelyek ünnepi hangulatot nem teremhetnek.

A magyar nemzet tehát Ófelségének gratulálhat, hogy 1848 óta hatvan esztendeig megtartotta az Isten; jókívánatait is lerakhatja a trón számolyához, de nem ünnepelhet fényben és örömben, mert az ünneplés a császári korona feltételének emlékéhez fűződik.

A nemzet tehát nem is ünnepeit. Eanek a hangtalan tüntetésnek semmi köze a loyálitáshoz, amellyel agg uralkodónkat körülvesszük. Ezzel a csendes visszavonulással tartozunk ömaguagnak, nemzeti függetlenségünknek, amelyet nem áldozhatunk fel a loyálitásnak. Meg kell mutatnunk, be kell bizonyítanunk, hogy függetlenek vagyunk Ausztriától s ha annak nagy is az öröme a császári korona feltételének évfordulóján, nekünk ebben a nagy örömben nem feltétlenül muszáj osztozkodnunk, csak azért, mert uralkodónk személye ugyanaz.

És ezért nem kérünk a kitüntetésekben és érdemkeresztekben sem, amelyeket a császár osztogatott. Az uralkodó iránt tartozó teljes hűséggel megköszönjük az irántunk való jóindulatot, de miután december 2-ika ráuk nézve nem örömteljes dátum, az erre való visszaemlékezés minden fényét és dicsőségét átengedjük Ausztria császárhú népeinek s azoknak a magyaroknak, akiknek részben muszáj az emlékeket elfogadni, részben a keblekre akasztott csillogó érmeszkéknek több értékét tulajdonítanak, mint holmi makacs olveknek, amelyekkel nem jár uralkodói elismerés.

Szokás, hogy a mai korszakot mindenféle dicsítő jelzővel látják el. Elnevezik fölvilágosodott, modern, szabadon gondolkodó, meg Isten tudja miféle korszaknak. Pedig a rendjelek és egyéb kitüntetések után való rohanás bizonyítja be a legékebben, hogy micsoda hazugság minden egyes ilyen frázis.

Vagy függetlenül gondolkozik e az olyan nemzet, melynek fiai között számtalan olyan van, ki egész életén át nem tesz egyebet, mint az uralkodó kegy megnyilvánulását keresi, hajszolja; aki boldog, ha egy pár korona értékű keresztet vagy csillagot mellére tűzhet?

Mit bizonyít az ilyen kitüntetés? Mit kell tennie az embernek, hogy ilyenre méltó legyen és részesedhessék benne? Óh, nem kell faradoznia az emberiség műveltségének előrevitelében, mitsem kell tennie arra, hogy felebarátai boldogulását előre segítse!

Az uralkodó akarat és parancs vak követője

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszűnteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerüzletben. — Árs üvegenként 4.— korona.

és végrehajtója sokkal inkább tarthat számot ilyen cifra játékszerre, mint az, aki pld. hazája, nemzeti szolgálataiban fáradozik!

Igazi érdemeknek semmiféle uralkodó meg nem adhatja jutalmát, az embertársak ezreinek hála többet ér minden udvari kitüntetésnél. Szomorú dolog, hogy a magyarság körében ezrével akadnak, akik kész örömmel és lelkesedéssel fogadják a medálákat.

Epen a mi nemzetünk az, melynek teljesen függetlennek kellene lenni az udvartól. Sajna, nem olyan rendezett a mi politikai viszonyunk, hogy nyugodt lélekkel bizhatnók azok vezetését az udvarra. Sőt a legutóbbi események fényesen beigazolták, hogy ma, akárcsak 4 évtizeddel ezelőtt, állandóan résen kell lennünk Bécs azon törekvésével szemben, hogy nemzeti önállóságunkat megnyirbálja, megesorbitsa.

Ilyen körülmények mellett minden igaz hazafinak meg kell őriznie függetlenségét, mert csak úgy állhat bármilyen pillanatban egyetlen hívő szóra hazája rendelkezésére.

Hiszen szó sem fér hozzá, mi is örülünk uralkodónk hosszú életének. Tudja Isten, ezzel is úgy vagyunk, hogy a bizonytalan jövő helyzetnél szívesebben fogadjuk a jelent, ha az mindjárt nem igen vág is a mi törekvéseinkkel, a mi terveinkkel. És már azon magas kor is, melyet uralkodónk elért, tiszteleltre méltó. De azért nem abban látjuk örömünk és tisztelésünk méltó kifejezését, hogy kabátunkra mindenféle cifra és fantasztikus jeleket, csillagokat és keresztet akasszunk. Nem. Ha igazán örömet akarunk okozni uralkodónknak, akkor fogjunk hozzá mennél hamarabb a nagy, szabad és független Magyarország kiépítéséhez. Nem hisszük, hogy a magyar királynak ennél forróbb óhaja lenne. Hiszen évszámra nem keres fel bennünket, csak azért, mert nem akar szolga országban tartózkodni. Nem érzi jól magát olyan földön, hol ideger himnusokra, idegen parancsszóra hallgat a katonaság. Nem akar olyan ünnepségekben részt venni, amelyben Gotterhaltét fuj az ünnepi közönség, mikor a magyar királyt óhajtja köszönteni. És mert mi mindezt nagyon is jól tudjuk, hát magunkba fojtjuk ünnepi hangulatunkat és keresztet feltűzése helyett szégyenkezve bújdosunk az esti homályban, eltöprengve azon a kérdésem, mit is gondol rólunk a mi jó öreg uralkodónk; arról a nemzetről, mely még ahhoz is pipogya és gyáva, hogy törvényben biztosított jogainak érvényt szerezzen?

* * *

(A néppárti kiáltvány.) A mult hét legnagyobb szenzációja kétségtelenül a néppárti képviselők kiáltványa volt, amelyben Koczurek plébános elítélte felett érzett felháborodásuknak adtak kifejezést.

Koczurek plébános esetét mindenki ismeri. Híveit a szószékről hívta fel arra, hogy az állami anyakönyveket ne írják alá. Ezért a cselekedetért azután a m. kir. Curia 14 napi elzárásra és 200 K pénzbüntetésre ítélte a plébános urat.

A Curia ítéletét törvényellenesnek találta a néppárt. A törvény ugyanis nem parancsolja meg senkinek, hogy az állami anyakönyvet aláírja, sőt azt mindenkinek jogában van megtagadni. Ugy argumentálnak tehát, hogy a törvényben nem tiltott cselekedetre való felhívás nem képezhet delictumot és senki sem büntethető azért, mert az anyakönyvek aláírásának megtagadására igat. Ezt bebizonyítandó, a néppárti képviselők maguk hívják fel a katolikusokat, hogy az anyakönyveket ne írják alá.

Fogadjuk el a néppárti argumentumait. Tegyük fel, hogy Koczurek elítélte bírói tévedés. De még ha így volna is, igazolható-e a néppárti képviselők fellépése? Vajon nem lett volna-e célszerűbb és szebb dolog Koczurek ur részére a királyi kegyelmet kijárni, mint a képviselőház kebeléből üszköt dobni a koalícióba, s — ha csak egy pillanatra is — megzavarni a békét? Vajon minő vért szűl a nem néppárti katolikusok között az a kiáltvány, amely alkalmas arra, hogy a bírói tekintélyt megrendítse s azt fogja bebizonyítani, hogy a képviselők büntetlenül követhetik el ugyanazt a cselekményt, amiért egy falusi papot becsuknak. Mert hogy a képviselő uraknak a hajuk szála sem görbül meg, az bizonyos.

Ne viatkozunk afelett, hogy helyes okoskodás, vagy prókatori rabulisztika nyilvánul-e meg a néppárt felfogásában, de annyi mindenestre tény, hogy az állásfoglalás szerencsétlen és vészes következményekkel járhat.

Mindenki tudja, hogy átmeneti korszakot élünk. Fontos nemzeti érdekek függenek attól, hogy milyen lesz ez az átmenet; simán, zökkenés nélkül hagyhatjuk-e hátunk mögött a multat, vagy beleragadunk a kátyuba. Hareba állunk a nemzetiségekkel és Béccsel; szemközt áll velünk a szocialisták tábora. Ennyi ellenféllel szemben szükség volt a koalícióra, a nemzeti elemek erőteljes tömörülésére. Nehéz vajudás után sikerült a tömörülést létrehozni. A három legnagyobb párt a függő kérdések megoldásáig egyesült; elveit egyik sem adta fel, de a nagy kérdések elintézéséig fegyvertársakká lettek. Ugy vélekedtek, hogy az ország érdeke előbbrevaló egyes pártok érdekénél.

Ezt a megállapodást azonban a néppárt szem elől tévesztette azzal, hogy legsajátosabb párt-szemponctok által vezetettve, a felhívást kiadta.

Nem Koczurek plébános urról van itt szó és nem egyházpolitikáról. Mélyebben fekvő érdekek vezették a néppártot, amely a koalíció kereteit nagyon erős korlátoknak találja. Koczurek csak a firma.

Egyébiránt kulturharc nem lesz a kérdésből s a katolikusok legnagyobb része a jövőben is alá fogja írni az állami anyakönyveket, miután ebben az egyházra nézve nem lát veszedelmet. És a papok sem fognak fanatikus prédikációkat tartani az anyakönyvek ellen, mert ennél sokkal üdvösebb dolgot is cselekedhetnek s mert jól tudják, hogy nem célszerű a népet az állam intézményei ellen izgatni, miután a követ eldobni könnyű, de azt kiszámítani, hogy hová esik, nem lehet.

* * *

(A kivándorlásról.) Jó hogy a kivándorlás rendezésére és korlátozására törvényt hoznak. Ez a törvény semmi esetre sem árthat, sőt bizonyos mértékben használni is fog. De mégis naivak azok, akik e törvény üdvös hatásában bizakodnak. Nincs az a jeles írásmű, az államférfiui életrajz, amellyel az olyan általános, népünk minden rétegét átható mozgásmat, mint amilyen a kivándorlás, meg tudna szüntetni, vagy legalább gyengíteni. Mert a kivándorlás oka az, hogy a magyar nép szegény s odakünn jobban keres. A kivándorlást tehát csak úgy lehet megszüntetni, ha ezt a népet jobb gazdasági helyzetbe emeljük, hogy legalább annyi kor. keressen idehaza, mint ahány dollárt odakünn.

Ezidő szerint a kivándorlás egészen jelentéktelen. De tudvalevő, hogy ebben se kormány-nak, se hatóságnak semmi része. A tavasszal nagy krach volt odakünn, a newjorki és chicagói pénzpiac megrendült; száz és száz gyár boesájtotta el munkásait. A munkátlanság elől menekültek el véreink. De a boldog Amerika rohamosan heveri ki a gazdasági krizist. A gazdasági helyzet megerősödéséhez, az amerikai vállalkozó kedv föllendítéséhez nagyban hozzájárult az elnökválasztás eredménye s Taft máris nagyban hirdeti, hogy minden amerikai vállalkozó lásson ismét munkához, mert a viszonyok minden tekintetben kedvezőre fordultak. Taft e biztató fölhívása egyuttal szózat a magyar munkásokhoz is, hogy jöhetnek ismét, van kereset számukra. Biztosra vehető, hogy tavasszal a kivándorlás ismét nagy dimenziókat fog ölteni. A törvény egyetlen Amerikára szánt embert sem fog tudni visszatartani.

Megdöbbenő ellentét a szociális viszonyokban! A szomszédos Ausztriában most készülnek a szegénysorsu lakosság agkoru ellátására vonatkozó törvényt megalkotni s nálunk büntető rendelkezésekkel próbálják a munkástömeget idehaza tartani! Intéző köreinkben nagyban hirdetik a szociális intézmények fejlesztésének szükségességét, esztendőök óta nem hangzott el Magyarországon programbeszéd vagy beszámoló, amelyet fel nem eresztettek volna azzal a bizonyos szociális olajseppel s ha ténnyé válnék a sok ígért, eredménnyé a jóakarát, a munkálkodó nép Eldorádója lenne az ország. De csak beszélnek, mindig beszélnek a mi uraink, de hogy tegyenek is valamit, arra komolyan nem is gondolnak.

Ahelyett, hogy a közgazdasági bajokon segítenénk, minden energiával a kivándorlási ügynökök, e kis paraziták ellen larmázunk. Helyes, hogy ezeket is üldözik, de éhen halna a kivándorlási ügynök Magyarországon, ha súlyos betegségek nem rágódnának az ország testén.

Hivatalos rovat.

Közhirre íeszem, hogy Zalaegerszeg r. t. város 1909 évi legtöbb adót fizető képviselőinek névjegyzékét az 1886. XXII. tc. 33 §-a értelmében működő küldöttség 1908 december 14-én és 15-én mindkét nap délután 3—4 óráig a főjegyző hivatalos helyiségében tartandó nyilvános ülésiben fogja összeállítani.

Zalaegerszegen, 1908 december 2-án.

Dr Korbai, polgármester.

Hirek.

Meghívó. A »Zalavármegyei Közművelődési Egyesület« igazgató választmánya 1908 évi december hó 13-án délelőtt fél tizkor, a vármegyeház nagytermében első ülését tartja, melyre az igazgató-választmány tagjait tisztelettel meghívja gróf Batthyány Pál elnök.

Tárgysorozat: 1. A m. kir. belügyminis-ter ur által jóváhagyott alapszabályok bemutatása. 2. Előterjesztés az egyesület gyakorlati működése felől. 3. Jelentés a pénztár állapotáról és megvizsgálásáról. 4. Az 1908 és 1909 évi költségvetés előkészítése. 5. A közgyűlés elé terjesztendő indítványok.

A »Zalavármegyei Közművelődési Egyesület« 1908 évi december hó 13-án délelőtt 10 órakor a vármegyeház nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egyesület összes tagjait tisztelettel meghívja Gróf Batthyány Pál elnök.

Tárgysorozat: 1. Az igazgató-választmá-nyának az egyesület gyakorlati működésére vonatkozó javaslatai. 2. Az eddigi számadások megvizsgálása. 3. Az 1908 és 1909 évi költségvetés megállapítása. 4. Indítványok.

A vármegyeházról. A folyó évi december hó 14-én tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésen felveendő ügyek tárgyalásának előkészítése végett az állandó választmányi ülés folyó évi december hó 7-én d. e. 9 órakor fog Zalaegerszegen a vármegyeház gyűléstermében megtartani.

Hivatal vizsgálat. Gróf Batthyány Pál vármegyénk főispánja mult héten megvizsgálta Zalaegerszeg város közigazgatási és árvászéki ügykezelését s a tapasztalt rend és pontosság fölött elismerésének adott kifejezést. — Amint már említettük, főispán ur öméltósága mult héten a novai főszolgabírói hivatalt vizsgálta meg s azt teljesen rendben találta.

Helyettesítés. Gróf Batthyány Pál főispán Langer István zalaegerszegi szolgabíró-t a balatonfüredi főszolgabírói állásra helyettesítette s a hivatal vezetésével megbizta.

A vármegye legtöbb adót fizetőinek névsorát az állandó bíráló bizottság végre összeállította. A névjegyzék ellen négy felszólalás adatott be. Bogyay János téves adóbejelentés miatt szólalt fel s a névjegyzékbe felvételét 741 K 74 f adóval. Winhoffer Dezső salomvári plébános adójának kétszeresen való számítását kérte s ez alapon 658 K 74 f adóval került a névjegyzékbe. Dr Bezerédj Adorján adója tudori oklevél alapján kétszeresen, 2190 K 88 fillérben számított fel; Eitner Zsigmond 1065 42 f adóval lett virilista. Krausz Lajos keszthelyi kereskedő elhalván, a névjegyzékből töröltetett.

Bírósági kinevezés. A m. kir. igazságügy-minister Havel Edét az alsólendvai királyi járásbíróshoz végrehajtóvá kinevezte.

Szentmiklóssy Gyula főszolgabíró nyugdíjazási ügye. A vármegye törvényhatósági bizottsága Szentmiklóssy Gyula tapolezai főszolgabíró-t negyven évi szolgálat után nyugdíjazta, a belügy-minis-ter azonban az iratokat azzal küldte vissza, hogy a közigazgatási bizottság fejelemi választmánya nyilatkozzék aziránt, vajon nem forog-e fenn oly fejelemi ok, amely esetleg hivatal-vesztést vonna maga után s a nyugdíjazást aka-

dályozná. A fegyelmi választmány gróf Batthyány Pál főispán elnökle alatt tartott ülésében Szentmiklóssy Gyula ügyét megvizsgálta s az iratokat azzal a véleménnyel terjesztette vissza, hogy a nyugdíjazásnak akadályja nincs.

A Zalaegerszegi Irodalmi és Művészeti Kör hangversenyei. A Z. I. M. K. Sylveszter estére nagy cabaret előadást akart rendezni, amely iránt városzerte élénk volt az érdeklődés, annál is inkább, mert hír szerint a fiatalság hagyományos Sylveszter estéje elmarad. Az estélyt azonban el kellett halasztani, mert a kör zenekarának több tagja távol lesz. Ezért az I. M. K. január 2-án rendez tanomulatsággal egybekötött hangversenyt s a cabaret farsang utóljára marad. A rendezőség arra törekszik, hogy a januári mulatságot minél fényesebbé s a cabaret estélyt minél érdekesebbé tegye.

Adományok. Méltóságos és főtisztelendő dr. István Vilmos szombathelyi m. püspök ur a zalaegerszegi kath. legény-egyesületnek 500 K volt kegyes adományozni, melyért ez uton is halás köszönetét fejezi ki az egyesület elnöksége.

A karácsonyfa egyesület részére méltóságos dr. István Vilmos megyés püspök ur 50 K, Legáth Kálmán apát-plébános pedig 10 K adományoztak, amelyért köszönetet mond az elnökség.

Méltóságos dr. István Vilmos szombathelyi püspök ur a „zalaegerszegi nőegylet“ részére 20 koronát volt szíves adományozni, miért ezuton is halás köszönetét fejezi ki az elnökség.

Szabad liceum. Az I. M. K. szabad liceumi előadásai iránt hétről-hétre fokozottabb az érdeklődés. Az óriási tornatermet teljesen megtölti a közönség. A mult vasárnap különösen nagy volt a hallgatók száma. Kulesár Gyula főgimn. tanár tartott előadást Velencéről, erről az örökké szép és érdekes lagunavárosról, amelynek érdekességeit, művészi szépségeit tömör előadás keretében ismertette. Gyönyörűek voltak a vetített színes képek, amelyek a közönség elé állították a szigetvárost megkapó színeivel. Az előadást gróf Batthyány Pál főispán és neje is meghallgatták. — Ma délután 3¹/₂ órakor dr. Szász Gerő kir. ügyész tart előadást a daktyloszkópiáról s az ujenyomatoknak a bűnügyi nyomozások terén való nagy fontosságáról. Az előadás keretében több eredeti felvételt fog az előadó bemutatni.

Jövő vasárnap Dr. Keresztury József ügyvéd tart előadást, amelynek tárgya az üstökösök, mint égitestek asztronómiai ismertetése lesz, minek során az előadó be fogja mutatni az utóbbi 3—4 század legfontosabb üstökösait, eredeti felvételek után önmaga által elkészített vetített képekben. Ismertetni fogja az üstökösök eredetét, mozgásuk törvényeit, pályáik alakjait és elemeit, anyaguk fizikai tulajdonságait és chemiai elemzését, tömegüket, viszonyukat naprendszerünkhez és annak egyes tagjaihoz, rokonságukat a hullócsillagokhoz, s végül azokat a régi és új elméleteket, amelyeket az üstökösökről a leg-híresebb csillagászok felállítottak. Dr. Keresztury József előadása kétségkívül egyike lesz a szabad liceum legérdekesebb előadásainak. Élénk emlékezetünkben van még tavalyi remek előadása s nagy érdeklődéssel várjuk a mostanit is.

A zalaegerszegi karácsonyfa egylet január 9-ikén tartja meg farsangi mulatságát, amelynek programját a rendezőség most állítja össze.

A zalaegerszegi népkonyha. Zalaegerszegen hosszú évek során át csendesen, zaj és feltűnés nélkül működött a népkonyha, amely a szegényeknek telen, a keresetnélküliség és nyomor napjaiban asztalt terítettett. Tudjuk, hogy ezt a népkonyhát egy jószívű urhölgy alapította s a saját áldozatkészségéből és egyes emberbarátok adományából tartotta fenn. Évekkel ezelőtt dr. Isó Jánosné uraszonny vette át néhai édesanyja örökét s vezette önzetlen odaadással a népkonyhát. Ezidén azonban betegsége megakadályozta abban, hogy szegényeit elláthassa, a népkonyha ajtaja tehát bezárult, sok szegény éhező szomorúságára. De talán az üdvös intézmény megszűnésében volt némi része a közönségnek is, mert bizony nem valami bőven hullottak az irgalmaság fillérei a népkonyha pénztárába. Nincs is kilátás arra, hogy a szegények asztalát még e tél folyamán felteríthessük, de úgy tudjuk, hogy dr. Korbai Károly polgármester kezébe veszi az ügyet s szervezi a népkonyhát. Az addig befolyó adományokat takarékpénztárban helyezik el. A közönséget pedig kérjük, hogy ne vonja meg

adományait a nemes céltól s adakozzék már ezidén is, hogy a szervezés alkalmával legalább egy kis tőke álljon rendelkezésre. — Dr. István Vilmos megyéspüspökünk ömértósága 50 koronát s Legáth Kálmán apátplébános ur 5 koronát voltak kegyesek a népkonyha részére adományozni.

Annuska. A zalaegerszegi iparosifjak önképző egylete ma este megismétli Gárdonyi Annuskájának előadását. A tiszta jövődelmet a Szanatórium egyesületnek adják. Az első előadás sikere valószínűleg ma is telt házat vonz az „Arany Bányán“ nagytermébe.

Népies előadások. A földmivélsügyi miniszter megbizta a Balatoni Szövetséget, hogy a balatonparti községekben harminc előadást rendeztesen. Az előadásoknak különösen az a célja, hogy a Balatont felkereső idegenek ellátását, a kiszáradt érdekeinek megóvásával, biztosítsák, illetve kioktassák a népet arról, hogy okszerű gazdálkodás és értékesítés mellett az idegenforgalom állandó és biztos jövedelmi forrássá válhatik. — A tapoleza-vidéki gazdák kosárkötő és gyékényfonó tanfolyamokat rendez Tapolezán, Kővágó-örsön és Tördemiczen.

A jövő évi adókiivetés. A pénzügyminiszter az 1909 évre vonatkozó adókiivetés megindítása tárgyában a m. kir. pénzügyigazgatóságokhoz rendeletet intézett, amelyet a főispánoknak is megküldött azzal a kérelemmel, hogy a pénzügyigazgatóságokat teendőikben támogassák s oda hassanak, hogy a főszolgabírák, illetve polgármesterek az adókötelezettek, illetve adótárgyak összeírására nézve kötelezéseiket lelkiismeretesen teljesítsék. A miniszter az ez irányú észleletekről december hó végéig jelentést kér.

Zalavármegye népesedése. 1908 évi augusztus hó 1-étől október hó 31-éig terjedő időszak alatt a balatonfüredi járásban születtek 79, meghaltak 64, a szaporodás 15; — a tapolezai járásban szül. 321, megh. 185, a szaporodás 136; — a sümegi járásban szül. 207, megh. 128, szap. 79; — a zalaszentgróti járásban szül. 244, megh. 107, szap. 137; — a keszthelyi járásban szül. 227, megh. 152, szap. 75; — a nagykanizsai járásban szül. 275, megh. 166, szap. 109; — a paesai járásban szül. 269, megh. 166, szap. 103; — a zalaegerszegi járásban szül. 306, megh. 137, szap. 169; — novai járásban szül. 201, megh. 98, szap. 103; — az alsólendvai járásban szül. 414, megh. 195, szap. 219; — letenyi járásban szül. 259, megh. 130, szap. 129; — a perlaki járásban szül. 596, megh. 329, szap. 267; — a csáktornyai járásban szül. 410, megh. 207, szap. 201; — Zalaegerszeg városban szül. 71, megh. 65, szap. 6; — Nagykanizsa városban szül. 210, megh. 149, szap. 61. — Az egész vármegyében szül. 4037 megh. 1228, szap. 1809.

A megyei távbeszélőhálózat kiépítése — az alispán jelentése szerint — ismét halasztást szenved s nem valószínű, hogy az 1910 év előtt megkezdhető legyen. A törvényhatósági bizottság ugyanis azzal a kérelemmel fordult a belügyminiszterhez, hogy a hálózat építési költségeit, továbbá a vármegyei hivatalokat a postahivatalokkal összekötő hálózat költségeit, valamint a vármegyei hivatalok távbeszélő állomásainak felszerelési költségeit felerésztben segélykép adományozza; a kereskedelmi minisztert pedig arra kérte, hogy a fentartási költségeknek és előfizetési díjaknak a törvényhatóság közúti alapjából való fődözését engedélyezze. A belügyminiszter azonban a segélyt csak a jövő évre helyezte kilátásba s a kereskedelmi miniszter a közúti alap igénybeviteléhez csak elvben járult hozzá, miután a távbeszélő hálózat kiépítésének költségei még biztosítva nincsenek.

Tanító választás. A zalakoppányi áll. s. közs. népiskolánál ujonan rendszeresített tanító állásra Malatinszky Lajos főszolgabíró elnökle alatt megtartott iskolaszéki gyűlésen Pap Karolin okl. tanító, Pap József sümegi karnagy és állami iskolai tanító szép képzettségű leánya választotta meg szótöbbséggel osztálytanítóknak.

Műkedvelő előadás. A novai iparos ifjuság december 8-án a Szanatórium egyesület javára műkedvelő előadást rendez, amelyen színpadon Bognár Gáspárnak »Vissza a műhelybe« című színműve. A darabban fellépnek: Hutter Béla, Bizzer Karolina, Magyar Irénke, Petánovics Ilonka, Magyar József, Petánovics Sándor, Babos Lajos, Beeze Ferenc, Gáspár Ferenc, Galamb Károly.

A zalaegerszegi ujoncok. A Zalaegerszegen született, itt illetőséggel bíró és a jövő év tavaszán sor alá kerülő ujoncok száma: az első korosztálybeliek 75, a második korosztályiak 64, a harmadik korosztályiak 48, összesen 187. A sorozás alá kerülő idegen illetőségek száma 14-re tehető.

A városok segélyezése. A belügyminiszter most gyűjti össze a városok vagyoni helyzetére, adózási viszonyaira, jövedelmi forrásaira, bevételre és kiadásaira vonatkozó adatokat, amelyeket december 15-ig kell felterjeszteni. Ugy látszik, hogy ezekre az adatokra a városok részére a költségvetésbe felvett kétmillió K segély felosztása céljából van szükség. A miniszter a városi tisztviselők, alkalmazottak s szolgák létszámáról és javadalmazásáról is adatokat kér. Valószínű, hogy a kétmillió legnagyobb része a személyi illetmények javítására fog felhasználatni.

Háborus jelek. — Hiába tagadják a félhivatalos források a mozgósítási előkészületeket, azért csak nap nap után látunk olyan jelenségeket, amelyek a háboru közelségét bizonyítják. Egyes ezredeknél felemelik a békélszámot, behívják a póttartalákosokat; a Délivason egyik ágyuszállító vonat a másikat éri s éjszakának idején viszik a hadi felszerelést Bosznia és az országhatára felé. A katonák kiképzése nagy gonddal folyik a kaszárnyákban s a gyakorló tereken, a bizalmas rendeletek napirenden vannak. Már hetekkel ezelőtt jártak az ágyuszállító vonatok a mi vicinálisunkon is. Akkor azt mondták, hogy az új ágyukat osztják ki. Két vonatról még csak el lehetett hinni ezt a mesét, de azóta már ki tudja hányadik szállítmány robogott dél felé. Szóval a Monarkia háborura készülődik s a közönség aggódva lesi: mikor dördül el az első ágyu a Duna mentén, vagy Bosznia hegyei között. Mert tudjuk, hogy akkor szakad ránk igazán a nyomor és szenvedés, ha ennek a kizsárolt országnak vérét és pénzét oda kell vinni a nagy hatalmak vágóhídjára.

Az analfabéták oktatása. Az irai olvasni nem tudó felnőttek oktatása iránt a vármegye több helyén megindult a mozgalom. A tanítók szívesen vállalkoznak a felnőttek tanítására. Arról értesítenek azonban bennünket, hogy az önzetlen törekvés megtörik a nép indolenciáján. Kevesen jelentkeznek a tanfolyamokra s kevesen mutatnak hajlandóságot a tanulásra. Elég szomorú jelenség, de jellemző a mi népünk gondolkodás módjára.

Még egy új vármegye a Dunántul. Ugy látszik, minden nagyobb város azt ambicionálja magának, hogy vármegyei székhely lehessen. Nagykanizsa után most Pápa mozdul meg, kérve a magas kormányt, hogy hasfnton ki neki egy vármegyét, vagy ha ez nem megy, legalább léptesse elő önálló törvényhatósággá. — Ez a mozgolódás jellemző tünete a mi városaink erőtlenségének. Fellendülésüket mind külső segítségben, állami támogatásban keresik, mert a saját erejükből képtelenek a régóta tartó pangásból kivergődni. Új vármegyéek alakítása, városi törvényhatóságok szervezése bizony nem segítene a mi bajunkon.

Mozgósított ezred. A Csáktornyan állomásozó utánus ezred legénységét, miután a szomszédos Varasdról egy ütég ágyuval kiegészítették, a minap mozgósították és egyenesen Bosznia felé küldték. A laktanyát háboru esetére kórházzá alakítják át s az ehhez megkívántató munkálatokat legközelebb megkezdik.

Latinnyelvi tanszék a csáktornyai polgári iskolánál. A csáktornyaiaknak az a vágyuk, hogy állami gimnáziumot kapjanak. A mozgalom meg is indult, de annak sikere még a messze jövő reménye. A csáktornyaiak tehát addig is, amíg az óhajítás valóra válhat, úgy szeretnének segíteni magukon, hogy a polgári iskolánál egy latin tanszéket kívánnak szervezni s arra kéri a kormányt, hogy adjon erre a célra szubvenciót. — Alig hisszük, hogy a miniszter e méltányos óhaj elől elzárkózzék, amelynek teljesítése már azért is fontos, mert akárhány Horvátország területén élő vasuti tisztviselő, de több muraközi család is Varasdra küldi fiait gimnáziumba, csak azért, mert Csáktornyan nincs olyan középiskola, amely felsőbb tanintézetekre előkészíthetne.

Az új husvizsgálati szabályzat tudvalevőleg úgy intézkedik, hogy növendék marhák husát csak külön székekben szabad árulni s egyik

közsegből a másikba a szarvasmarha legfeljebb öt darabra (két hátulja, két eleje, egy szegye), kisebb állat pedig két egyenlő darabra vágva szállítható. A szabályzatnak az utóbbi intézkedése nálunk is megszüntette a falvakról kicsinyben való husbehozatalt, ami — a városi és falusi hus között lévő jelentékeny árkülömbözet miatt — nagyon el volt terjedve. Zalavármegye alispánja a szabályzat jelzett intézkedéseinek módosítása iránt felírt a földművelési miniszterhez, aki azonban a növények marhabus kimérésére vonatkozó korlátozásokat egyrészt a fogyasztó közönség érdekében, másrészt fontos állattenyésztési érdekekből fenntartotta, de kijelentette, hogy amennyiben a friss hus magánfogyasztásra szállítható idegen községbe, annak kisebb darabokban való behozatala ellen észrevétel nem tehető. Eszerint a szabályzatnak a husbehozatalra vonatkozó korlátozása csak a közfogyasztásra szánt hus szállítására szól s nem egyúttal a magánfogyasztásra szánt husra is.

Gyermekhulla a Zalában. A Zala hidja alatt játszó gyermekek az iszapban egy csecsemő holttestét találták. A vizsgálat megindult, de eddig nyomra nem vezetett. Zalaegerszeg rendőrkapitánya most körözvényt adott ki, amely szerint kétségtelen, hogy a gyermek élve született, megfojtatott s úgy dobta a vízbe, ahol mintegy 48 óráig lehetett. A hulla egy sifonból készült vánkoshuzatba s e fölött az »Esti Ujság« néhány számába volt burkolva, vászoncsikkal volt átkötve s ennek a végére suly gyanánt egy rézvasaló volt akasztva. A minden irányban megindított vizsgálat semmi nyomot sem tudott felfedezni s így valószínűnek látszik, hogy a hullát máshonnan hozták s itt tették a Zala vizébe.

Felrobbant acetylén kazán. A zalaegerszegi »Arany Bányá« szálloda éttermét, folyosóját s néhány más helyiségét acetylénnel világítják. A gázfejlesztő készülék egy kis házikóban van elhelyezve, amely közvetlenül a vármegyház udvarának fákertéséhez van építve. A kazánt Barbalics Mihály husz éves csaposlegény kezelte s rendszeresen cserélte ki az elhasznált carbidot új anyaggal. A legény esütőtöröküdelben is a kazán körül foglalatzkodott. Egyszerre egy hatalmas dördülés hallatszott a kazánház felől. A szállodai személyzet az acetylén fejlesztőhöz rohant. Akis házikó belseje borzalmas látványt nyújtott. A kazán felső része össze-vissza törve a földön hevert, a csomka kazánon függött a szegény csapos holtteste, az egész zug tele volt fecskendezve vérral s agyvelő roncsokkal. A kazán felső részének egy darabja valósággal leszlete a legény fejének felső részét. — A szerencsétlenség úgy történhetett, hogy a csapos elmulasztotta lezárni a vizesapot s a friss carbidból rövid idő alatt oly roppant feszerejű gáz fejlődött, hogy a kazánt szétdobta. Valószínűleg akkor érte a szerencsétlenség, amikor felkapaszkodott a kazánra, hogy a csapat elzárja. A felrobbant kazán a legényt a menyezeti dobta s mire lezuhant, már halott volt. A tragikus véget ért fiú munkás józan, embernek ismerték. — Sopronmegyéből való s szüleinek egyetlen gyermeke. — A vizsgálat eddigi adatai szerint gondatlanság vagy mulasztás senkit sem terhel.

— Csodálatos, hogy annyi szerencsétlenség után, amit az acetylén már okozott, még mindig nem küszöbölik ki teljesen ezt a veszedelemes gázt. Zalaegerszegen villamosvilágítás van s a város nagyszállodájában mégis megtűrték az acetylént mindaddig, amíg egy ember életét ki nem oltotta.

Akik Amerikában házasodnak. A kivándorlás a családi élet viszonyainak sok változását vonta maga után. Felszedelőzködtek az emberek; megalapított családok maradtak el Isten nevében s a huzavonából nem egyszer sötét regények fejlődtek, vagyoni viszálykodások pedig sűrűn fordultak elő. Mert itthon mással állt össze az asszony, gondolván, úgy is itthagya az ura, a kint lakó ember is kötött házasságot; senki sem tartotta számon a családi ügyeket. Most e zavarok elejtése végett a belügyminiszter rendeletet adott ki, hogy a külföldön élő magyarok családi viszonyaiban beálló változások, amint az idegen hatóságtól erről értesítés jön, vezetessenek be itthon az illető anyakönyvbe.

A korcsolyapálya. A korán beköszöntött tél a korcsolyasport híveinek örömet hozott. Mindenütt korcsolyáztak, — csak Zalaegerszegen nem, mert nálunk a korcsolyapályát olyan jó

meleg helyre építették, hogy legalább 15 fok hideg kell ahoz, hogy befagyjon. Amikor már majdnem a verebek is lepotyogtak a villamosdrótokról, a korcsolya csarnok előtt vigan folydogált a víz.

Ki lopta el a pipát? Kovács Flórián tapolezai lakosnál lakodalom volt. Nagy vendégsereg verődött össze s itták a hegy levét, ropták a tánoót. Közben valami vita támadt egy eltűnt pipa miatt. A legények azt mondták, hogy Mayer Gábor lopta el a pipát, Mayer pedig erőlesen védekezett a vád ellen. Előkapta a bieskáját s neki rohant a társainak. Lesz Károlyt fejbeszurta, ezen kívül még három legényen ejtett alapos sebet. Lesz Károly másnapra meg is halt. Mayert elfogták.

Máramarosi háziipari cikkek. A máramarosi Tulipánkert szövetség Magyar Védőegylet felkérésére Deutsch Hermán zalaegerszegi központi áruháza elvállalta a máramarosi háziipari cikkek árusítását. Az áruház már meg is kapta a szép varrtasokat, amelyek izlések, szolid kivitelben készültek s megérik azt az árt, amelyet kérnek értük. Különösen szépek a kötők és egyéb himzett dolgok.

Agyonütötte a fa. Németh Mihály erdős, a gróf Festetich-féle urodalomhoz tartozó bűdöskúti erdőben a favágók munkáját ellenőrizte. Amint egy hatalmas törzs ledől, úgy ág az erdős fejére esett s azt nyomban megölte.

Ketté szakította a vonat. Földes (Fleiner) M. bankbizományos a csáktornyai állomáson vonatra ült, hogy Nagykanizsa irányában elutazzék. Vele volt 9 éves Elemér nevű fiacskája, aki, nem tudni miként, a sorompónál a vonat alá került, mely a szerencsétlen fiút ketté szelte. A borzalmas eset láttára nagy lármát keletkezett, a vonatot megállították, a szánalomra méltó gyermek széthulló testrészait összeszedték, jelentést tettek a rendőrségnek, amely szigorú vizsgálatot indított annak kinyomozása iránt, nem terhel-e valakit vétkes gondatlanság, vagy hanyagság.

Védőójtások haszna. A kisgazdák még mindig idegenkednek állataiknál a védőójtásokat alkalmazni, pedig annak kézzel fogható hasznait napról-napra látják. A vármegye néhány községében fellépett a lépfene. Egyik községben sikerült rábírni a gazdákat, hogy állataikat oltják be. A hatás meglepő volt. A községben a betegség az ojtás után azonnal megszünt, míg a szomszédos falvakban majdnem két hónapig pusztította a járvány az állatállományt.

Országos vásár. Az András napi országos vásáronk kedvezőtlenül ütött ki. A kirakodó vásáron sem eladó, sem vevő nem igen mutatkozott. Az a néhány sátor, amit felállítottak, üresen tátongott. Egy jól sikerült őszi heti vásár népebb szokott lenni. Rosz, zimankós volt az idő, az utak sárosak, a gazdaember nem szívesen hagyja el ilyenkor a portáját. — Ilyen sivar képet mutatott az állatvásár is, a hová felhajtottak 52 db bikát, 606 tehenet, 190 üszőt, 548 ökröt, 194 tinót, 262 borjút s 384 lovat, összesen 2236 darabot. Ezek közül eladtak 905 darabot; tehát a felhajtott állatoknak még 25%-a sem került eladásra, dacára annak, hogy Olaszországból több vevő jelent itt meg és tett nagyobb bevásárlást.

A mult országos vásár marhaárai. Magyar jármos ökör 500—1000 K, tarka jármos ökör 500—1100 K, magyar faju tinó 2 évesig 500—700 K, 3 évesig 600—800 K, 4 évesig 700—1000 K, tarka faju tinó 2 évesig 600—780 K, 3 évesig 650—850 K, magyar faju tehén friss fejős 100—300 K, borjas 120—350 K, levágásra 70—200 K, tarka tehén friss fejős 120—350 K, borjas 130—380 K, levágásra 70—200 K, magyar faju üsző 2 évesig 80—200 K, 3 évesig 100—300 K, előhasu 120—320 K, tarka tinó 2 évesig 140—340 K, előhasu 160—360 K, borju szopós 20—50 K, borju választott 26—40 K. Lovásár. Igás ló I. rendű nehéz 120—400 K, II. rendű könnyű 100—300 K, III. rendű gazd. célokra 100—300 K, kocsiló (nehéz) 140—450 K, kocsiló (könnyű) 120—300 K, hátszó nem volt, levágásra 20—60, csikó 1 évesig 80—120 K, 2 évesig 100—200 K, 3 évesig 150—300 K, 4 évesig 200—450 K.

Halálos szerencsétlenség a kanizsai vasútállomáson. Megrendítő szerencsétlenség történt tegnapi este a nagykanizsai vasútállomáson. A 326 sz. vonattal érkezett Nagykanizsára

Domonovics József szombathelyi kalauz. Esto szolgálatteljesítés közben két kocsi közé került, melyeknek ütközői agyonnyomták. Az ütközők mellett nyomták össze és belső szerveit összeroncsolták. Holttestét a temető halottas házába szállították, honnan az orvosrendőri vizsgálat után eltemetik. A vizsgálatot megindították.

Az áldomás vége. Nagy áldomásívás volt a mult héten Lentiben. Többen voltak együtt s itták a murcit mérték nélkül. A vége természetesen verekedés lett s Horváth Ferencet tiz sebtől vérezve lepedőben vitték haza. Sebei szerencsére nem életveszélyesek.

Nem kell magyar zab. A cs. és kir. közös hadsereg 14-ik hadtestének Innsbruckban székelő intendanturája november 6-án 9355. sz. hirdetésével 18950 mmázsa zab szállítására nyilvános árlejtést hirdet. A hirdetmény e tételt is tartalmazza. »Anbote auf Hafer Ungarischer Provenienz werden nur ausnahmsweise angenommen.« Vagyis magyar származású zabot csak kivételesen hajlandó elfogadni a cs. és kir. közös hadsereg élelmezési hivatala. És vajjon miért? Talán nem megfelelő az a magyar származású zab? Korántsem. Hanem csupán azért, mert a közös hadsereg vezetősége egyszerűen tulateszi magát a törvényes rendelkezéseken. Roppant válogatóság, ha magyar származású dologról van szó, melyet a közös hadseregnek fel kell használni. Csak akkor nem válogatóság, ha a magyar milliók elfogadásáról van szó. A most Budapesten megtartott delegáció megszavazott mindent, mint a karikaesapás. Schönauich csak úgy uszott a boldogságban, mert azok a keménynyaku kurucok, tekintettel a politikai viszonyokra, nem bolygatták sem a politikai, sem a hadsereg kérdését, hanem szó nélkül megadták a fenntartására szükséges milliókat.

Öngyilkosság. Horváth Delinke, gróf Festetich uradalma volt intézőjének, Horváth Jánosnak leánya Csáktornyán lakott. Mult november 29-én pillanatnyi elmezavarában felakasztotta magát és mire a házbeliék észrevették, már halva volt. Nagy megdöbbenést keltett a szerencsétlen leány esete. Nagy részvét mellett kísérték örök nyugalomra Horváth Delinkét, aki itt az életben nem talált nyugalmat.

A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féle Emulsio után is és ez a megkönnyebbülés napról-napra növekedik.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Ezren és ezren tapasztalták ezt az utolsó 32 éven keresztül. Ép ily szembeötlő a javulás az általános egészséget illetőleg.

Étvágy és álom

visszatér s az emésztés javul. Próbálja meg és meg fog erről győződni.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban.

Automobil bioskop színház. Zalaegerszegen az »Arany Bányá« szálloda nagytermében mult szerda óta előadásokat tart az első magyar automobil bioskop színház. Az első előadás a képek — a vetítő készülék hibás beállítására folytán — kissé homályosak voltak s rezegtek, de a hiba csakhamar kijavítottott és a képek jók és világosak lettek. Az érdekes előadásokat sokan látogatják.

Talált tárgy. Egy talált lánc van a helybeli rendőrségen, melyet igazolt tulajdonosa a hivatalos órák alatt átvehet.

Jövő évi vásárok. Zalaegerszegen a jövő 1909. évben a következő napokon tartatnak meg az országos vásárok: február 15-én, március 29-én, április 26-án, június 1-én, július 20-án, szeptember 9-én, október 28-án, november 30-án és december 28-án.

Külföldi gépek. Megdöbbenő nagy az az összeg, amely Magyarországból gépekért külföldre kerül. A mult évben nem kevesebb, mint 13 millió K értékű gazdasági gépet hoztak be. A földművelési miniszter tehát azzal a felhívással fordul a gazdákhöz, hogy gépeiket itthon szerezzék be, annál is inkább, mert gép-

iparunk eléggé fejlett ahhoz, hogy a hazai szükségletet kielégíthesse.

Időjárás. A múlt hét elején derült téli napok jártak. Reggelként 2—5 R. fok volt a hideg, a déli órákban azonban rendszerint olvadt. Pénteken nagyon megenyhült az idő s a megmaradt hó rohamosan olvadt, de szombaton újra szigorubb lett a hideg.

Körözvény. A folyó évi november hó 26-án délután 4 óra tájban a Zalaegerszeg r. t. város és Kaszaháza község között, a törvényhatósági utat összekötő s a Zala folyón átvezető hid alatt egy újszülött leány gyermek hullája találtatott, melyről a törvényszéki boncolás megállapította, hogy az élve, éretten és életképesen született meg és hogy az a szülés után nem tápláltatott, köldök zsinorja átvágatott ugyan, de el nem kötött. A boncolás megállapította azt is, hogy a gyermek megfojtatott és csak halva lett a vízbe téve, ahol az feltalálásáig körülbelül 48 óráig lehetett. A gyermek hullá egy vánkös áthuzatnak a fele részébe volt takarva, mely vánkös áthuzatrész elég finom sifonból készült, azon 9 gomblyuk van, monogram ellenben nincs benne. A hullát burkolta még egy nagyobb pelenka alaku, mind a négy oldalán beszegett vászondarab — melynek egyik sarkában rózsaszín selyem cőrnával egy »S.« betű van himezve. Mindezek fölé az »Esti Ujság« című napilap három példánya burkoltatott, melyek közül az egyik szám folyó évi október 29-iki keletű. Az egész csomag mintegy hüvelyknyi széles fehér vászon osikkal volt átkötve, ezen felül pedig a csomag még közep vastag kenderzsinnyel kötöttet át, melynek egyik végéhez súly gyanánt egy üres és rézinek látszó sárga réz vasaló volt erősítve. Megkeresem a társhatóságokat és nyomozó közegeket, hogy a fenti leírás alapján a nyomozást megejteni, eredmény esetén hivatalomat értesíteni sziveskedjenek. Felhivom egytural mindazokat, akik akár a fentebb közöltek alapján, akár pedig egyéb módon szerzett tudomásuk folytán a bűncselekményre vonatkozólag felvilágosítást nyújthatnak, ezt hatóságomnak megadni emberi kötelességüknek ismerjék. Zalaegerszeg, 1908. december 2. Sági, rendőrkapitány.

Foulard - és „Henneberg“
Nyers Bast - selyem 1 K 50 f-től
Chiné - fejjebb bérmentve és
Skót - vámmentesen. Minta
postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:
an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Piaci árak a legutolsó hétfő vasárnap 50 kilogrammonként		Kor. 100	Kor. 100
búza	minőség szerint . . .	12.—	—
rozs	» » . . .	10.—	—
árpa	» » . . .	8.—	—
zab	» » . . .	8.25	—
kukorica	» » . . .	8.—	—

Felelős szerkesztő: Dr Csák Károly.

Laptulajdonosok: Dr Csák Károly és Udvardy Ignác.

8026/1kvi. 1908. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Zalavármegyei Takarékpénztár végrehajtónak Kása Mihály eleni végrehajtási ügyében az árverés 895 korona tőkekövetelés, ennek 1907 évi dec. 1-től járó 6% kamatai, 7 K 55 f óvási és köztési 1/3% váltódíj, 257 K tőke, ennek 1907 szept. 4-től járó 6% kamatai, 7 K 55 f óvási és köztési 1/3% váltódíj, 120 K tőke, ennek 1907 szept. 12-től járó 6% kamatai, 7 K 55 f óvási és köztési 1/3% váltódíj és összesen 130 K 50 fillérben és 20 K 10 fillérben már megállapított, ugy ezennel 7 koronában megállapított költségek követelés kielégítésére végett a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő a gutorföldi 582 szíjtkvben 1. sorsz. 493/4 hrsz. vhajtást szenvedett tulajdonául felvett szőlő, rétre a rigóhegyen egészben 318 K, u. e. tjkvben 1. sorsz. 552/5 hrsz. ugyancsak vhajtást szenvedett tulajdonául felvett szőlő, rétre a rigóhegyen 832 K, II. a gutorföldi 173 szíjtkvben 1. sorsz. 508. hrsz. 1/6-od részben Kása Magdolna férj. öz. Bicsák Ferencné 1/6-od részben Kása János hagyatéka, 1/6-od részben Feresák János,

Mária és Teréz f. Horváth Józsefné és 1/6-od részben vhajtást szenvedett tulajdonául felvett szőlő, pince és rét ingatlanból Kása Mihály 1/6-od rész illetőségére 21 K 33 f, III. a gutorföldi 530 szíjtkvben 1. sorsz. 434 hrsz. a. Dávid Lajos és neje sz. Singer Rozália, Feresák Kálmán és neje Ruzsics Rozália, Kása Mihály, Feresák Mária, János, Kövér István és Kövér Sándor és Abiller Kálmán tulajdonául felvett szántó és legelőből a potyogó dűlőben Kása Mihály 1/6-od rész jutalékára 30 K 83 f, IV. a náprátfai 180 szíjtkvben 1. sorsz. 217/49, 217/116, és 217/292 hrszamu Kása Mihály tulajdonául felvett együttesen elárverezendő legelőre 127 K kikiáltási árban és pedig a gutorföldi 530 szíjtkvben felvett ingatlanra C) 5 alatt Czigány Juli férj. öz. Balácsi Károlyné javára bekeblezett özvegyi jog érintetlenül hagyásával az alábbi feltételek mellett elrendeltetik és hogy a fent megjelölt ingatlanok az 1909 évi február 1 napján délelőtt 10 órakor Gutorföld, illetve ugyanaz nap d. u. 3 órakor Náprádfa községkázánál megtartandó nyilvános árverésen és pedig házbéradó aia első ingatlan a kikiáltási ár felénél, egyéb ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsírának 10%-át, készpénzben, vagy az 1881. évi LX. tc. 48. §-a alatt megjelölt árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 6. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 évi LX. tc. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni s a birtokpénzt a vételár 10%-áig kiegészíteni.

A kir. törvényszék mint tkv. hatóság.

Zalaegerszeg, 1908. évi október 10. napján.

Moiser, kir. tszéki albiró.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet
sérvbajosok, ferdennőttek és
amputáltak részére.

Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 8., felemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

— Szabadalmazott sérvkötők

már 5 koronától felfelé.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretes felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközölnetnek.

Hygienikus cikke a legfinomabb minőségekben, orvosi ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatanként 2—16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége“ című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

Eladó

Örömhegyen (Heiés mellett) egy 3900 □ ölnyi 6—7 éves

ojtvány szőlő.

Ez idén termett 400 akót. Részletekben is eladó, ha az összesre vevő akad.

Bővebbet

Páslek Lajosnál

Zalaegerszeg.

Eladó korcsmaház.

Ördöghegye községben a
2 házszám alatt levő

korcsmaház

örök áron eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Életes József
tulajdonos Ördöghegye.

Sok pénzt

takaríthat meg, aki kályháját és takaréktűzhelyeit általam javíttatja, vagy átrakatja fa-, szén- és koksztűzésre, tűzmentes téglából épített tűzszekrényvel. Nincs többé szén- és szénmégzés a szobákban, ha bizalommal hozzám fordulnak. 14 évig dolgoztam mint segéd bel- és külföldön, többek között Ó Fensége József főherceg alesuthi birtokán, Frigyes főhercegnél, Pétoronyban, Rainer főhercegnél Badenben, Mária főhercegnőnél Hallban (Steyer), Alfonz spanyol király altmünsteri kastélyában (Felső-ausztria), hol a legnagyobb megelégedést és bizalmat nyertem.

Itt Zalaegerszegen való önállósításom óta szintén a legnagyobb megelégedésben részesültem. Ajánlom megtekintésre dús választéku raktáramat elsőrendű, csinos és olcsó

cserépkályhákából.

Minél számosabb megrendelést kérve, gyors és lelkiismeretes kiszolgálást biztosítok.

Kiváló tisztelettel

BACH LAJOS

kályhás

Zalaegerszeg, Munkácsi-utca 6., Korányi-ház, a Központi kávéház mellett.

Múfa eladás.

Eladó a pusztaderiesi gazdaságban 391 drb

dongának

kiválóan alkalmas tölgyfa.

Közelebbi felvilágosítást ad

Özv. Dr Hány Istvánné

Zalaegerszeg.

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vesszőeladási hirdetés.

A nagyméltóságú Földművelésügyi Ministerium 60900/1896. számú szokványrendelete szerint válogatott első osztályú sima és gyökeres

Riparia-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege faj

gyökeres fás és zöldoltványok ugyazintén hazai sima és gyökeres vesszők kerülnek nálunk ezen évben nagymennyiségben eladásra.

Badaonyvidéki Szőlőtelep kezelősége, Tapolca, (a Balaton mellett.)

Kreisler Miksa
okl. gépész, gőzmalomtulajdonos
Keszthely.

Ajánlja szabadalmazott, egyesített gabonakoptató, kefélő- és mosógép gabonatisztítóját, mely egyesíti magában mindazon követelményeket, amit egy kifogástalanul működő ilyenmő gabonatisztító géptől várunk.

A tisztító-gép nagy előnye rendkívüli könnyű járása, nagy munkagyőzése, erős, szolid, legmodernebb kivitele, acéltengely és gyűrűs kenésű perselyekkel, száraz lucfenyő és keményfából tetszetős malomház.

A tisztító-gép a buza hasadékaiból kefélés által alaposan előváltja a felső hámrészeket, a buzát szükség szerint permetezi, sőt meg is mossa. Nem smirgli köpenyes és nem törli a szemet még akkor sem, ha a zsurlóban a buza fogytán van, mert a 9 verőle acélköpenytől távol lévén, csak a buza hegyét és a földgöngyöt támadja meg s éppen ezért kevés hajtóerő szükségeltetik. A gép működésben megtekinthető a balatonszentgyörgyi gőzmalomban. — A tisztító-gép leírását és egyéb felvilágosítást szívesen megküldöm.

Kreisler Miksa, Keszthely.

KEGYELET
disztemetkezési vállalat
a vármegyház átellenében
ZALAEGRSZEGEN.

Raktáron tart:

fa- és érckoporsókat, sirkereszteket, sirkoszorukat, kész halotti ruhákat, művirágokat, s minden a temetkezéshez szükséges cikket nagy választékban.

Elvállal:

egyszerű és dísztemetkezéseket, vidékre hullaszállítását és átszállítást a legjutányosabb árban.

Szükség esetén szíves pártfogást kérnek:

Lendvay László,
Siposs János, Lendvay Pál,
asztalos mesterek.

NOXIN

A
LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

NOXIN

A szabadalmazott
KULCSSAL.

Minden jobb üzletben kapható.

HOCHSINGER TESTVÉREK
BUDAPEST.

Kiss Lajos kőműves mester,

legkomplicáltabb tervek, költségvetések készítése és építési vállalat Zalaegerszeg.

Mint különlegességet tervez és épít mindenmő kő- kamra és égető kemencéket fel és lejáró-lánggal, téglá, cserép, mész és keramiai kemény áruk égetéséhez, fa és széntüzeléssel, mesterséges hatásos szárító előmelegítő szerkezettel saját és más bevált eljárás szerint a leggyorsabb szerkezettől a legnagyobb üzemképességig. Régi rendszerű bármilyen körkemencék átalakítása az égetési üzem megszakítása nélkül könnyen kezelhető előmelegítő szerkezettel, mely által 35% tüzelő anyag megtakarítása nyerhető. Különösen ajánlja mint kitűnőt már több helyen épített 160.000 db téglá égetéséhez nyári és téli üzemre alkalmas 14 kamrás szabadalmazott körkemencéit. Körkemencém téglából részben kőből s nagyobb részben égetetlen nyers-téglából épített gyárkéményeim igen olcsók és kifogástalanok. Tervek megtekinthetők. Költségvetés és előleges tárgyalás díjmentes.

Szőlő-
oltványokat szállít, fajtisztaságért jótállva, legdusabb választékban a már évek óta

elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep
tulajdonos: **GASPARI FRIGYES,**
Medgyes, 120. sz. (Nagyküküllőmegye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Tejgazdaságunk

több évi vajtermékét december 15-én d. e. 10 órakor tartandó árverésen eladjuk.

Venni szándékozókát üzlethelyiségünkbe meghívjuk.

A nagylengyeli tejszövetkezet igazgatósága.

Szőlőoltvány és vesszőről

nagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm meg, aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz.

Gyökerező oltványokból, amerikai és európai sima és gyökeres vesszőkből, a világhírű „Delaware”-ből 1 1/2 millió készlet.

Olcsó ár és pontos kiszolgálás.

Cím: **Szücs Sándor és fia**
szőlőtelepe **Bihardiószeg.**

Maradék áruház!

Ezennel szíves tudomására adom a t. e. vevőközönségnek, hogy a jövő hét folyamán **Lusker Jánosné cég** alatt, a **Főtéren**

maradék áruházat

nyitok.

Ismeretségeim révén sikerült nagyobb mennyiségű kész női pongyolákat, blousokat, alsó fehérneműeket, kész gyermekruhákat, valamint legkülönbözőbb és legfinomabb belföldi szöveteket beszerezni, miáltal abba a kellemes helyzetbe kerültem, hogy a n. é. közönséget minden tekintetben a legolcsóbban és legszolidabban kiszolgálhatom.

Magamat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlva, maradtam

teljes tisztelettel

Lusker Jánosné.

!! A magyar újságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérélhetetlen szószólója.

Főszerkesztő: **Braun Sándor** Felelős szerkesztő: **Hacsak Géza****Naponként 125.000 példány!**

— Egy szám: 2 krajcár. —

A Nap előfizetési ára:

Egész évre 16.- K || Negyedévre 4.- K
Félévre 8.- K || Egy hónapra 1.40 K**FIDIBUSZ**

A legkitünőbb magyar élelapp!

Páratlan népszerűség!**Remek szöveg! Pompás képek!**

Mesésen olcsó!

— Egy szám: 5 krajcár. —

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 6.- K || Negyedévre 1.50 K
Félévre 3.- K || Egy hónapra .50 K

Mutatványszámokat ingyen küld a kiadóhivatal:

Budapest VIII., Röck Szilárd-utca 9.

Eladó gőzgép.

Egy Schuttlevorth-féle 4. P. H.

locomobil

3 éves, kitűnő karban van, eladó.

Cím megtudható a gazdasági egyesületnél.

Vadászok figyelmébe ajánlom nagy raktáramat új és jókarban levő **vadászfegyvéreket**, valamint az összes hozzátartozó cikkeket. Mindennemű varrógépek, kerékpárok, forgópisztolyok, gramfonok (beszélőgépek), takaréktűzhelyek és mindennemű alkatrészek. — **Nagy javító műhely.**

Szives támogatást kér

HORVÁTH IMRE
műlakatos és varrógép-kereskedő.**Figyelem!**

Szülőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona, Delaware ezre 100 korona.

Cím:

Szigyártó Nagy Mihály
Felsőseged, Somogy megye.**Óh Jaj!**

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyájkásódás ellen gyors és biztos hatású**Egger mellpasztillái,**

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

**„NADOR”
GYÓGYSZERTÁR**
Budapest, V., Váci-körút 17.**Éljen!**

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított

Kapható Zalaegerszegen: **Kasztner Sándor, Kocsuba Emil**, Sümegen: **E. Dervarics István**, Zalaszentgróton: **Botfy Péter** gyógyszerüzleteinkben.**ERDÉLYI JENŐ gépész és electrotechnikus**
ZALAEGRSZEEN.

Telefon sz. 43.

KÉSZIT:**Furott (artézi) és ásott kutakat, rossz vagy kevés vizet tartalmazókat mélyít és átalakít.****Szállít és felszerel szivattyukat kézi és géphajtásra.****Becserél meg nem felelő és régi szivattyukat.**Mindennemű **gépjavítást** szakszerűen készít és felvilágosítással, költségvetéssel díjtalanul szolgál.**Új és használt szivattyukat** állandóan raktáron tart.**Szagtalan árnyékszék, fürdő és mosdó** berendezéseket, vízvezetékekkel vagy anélkül.**Vízvezetékek és csatornázások** létesítését házak, kertek, ipartelepek, stb. részére.**Központi fűtések** a legtakarékosabb tüzeléssel, kisebb (3—4 szobás) lakások részére is.**Fayence és mosaik lapokkal** fal és padlóburkolatokat.

Hibás berendezéseket kezeség mellett átalakít.

Postabiztosítási
Közhasznosítási

Saját érdekében
hirdetéseket kizárólag

LEOPOLD GYÖGY

Postabiztosítási
Közhasznosítási

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan:

Garvens-szivattyut

Garvens-művek, WIEN XX/2.

Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyúkszemet, borkeményedést
azonnal eltávolít a Kaiser-
TYUKSZENHALÁL
ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb
sósorszesz az

ERŐ SÓSORSZESZ

ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a
KOSMOS vegyszert és koz-
metikai laboratórium.
GYÖR, BAROSS-UT.

Összege-konzervek
BARTA-téle erdei gyümölcsből,
lekvár, szörpök, gomba-, hus- és főzelék-
konzervek, nemcsak borovicskák,
— legújabb minőségben szállít —
előkelőbb minőségűek készítésével is a

BÉLHURUT

(hasmenés) gyógyszer legújabb típusa
szere a BÉLHURUT-féle készítmény
gyógyító, kapható gyógyszer-
nél 5 tucat 8 k-ért bérmentve szállít
előkelőbb minőségűek készítésével is a

Felkai Konzervgyár, Barta József

Felha (Szepesmegye). — Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESSEN
gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **WIKEROL**-féle

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
Kis üveg ára 8-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszer-
Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvária-tér.

PLATSCHEK VILMOS

elismerett legolcsóbb, legazondiabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

lényképzési és festési műtermében

NYVOLI

BUDAPEST, VII., RÁKÓCI-ÚT 30.

készülnek csak elsőrendű művészes
kivitelben fényképnagyítások, aquarell-
és olajfestmények. Másolatok selyemre,
bárányra, tóra, elefántcsontra stb. Bross, fűggeték, tü stb.
apró üvegfestményekkel. Porcelánba égetett fényképek akr-
kővekre stb. Mirel küldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTOL ELÜCK

Dobosa 2 kor.

Postán szállítja **FERÉR GALAMB** gyógyszer-
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93
Kapható minden gyógyszerárú drogeriában

Meglepő haladás!

FICHTENIN

a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenféle fém-
get a lakásban ép úgy, mint mindennemű bonyolult, vés-
és levéltett és egyéb kart- és valeményben kártékony állat-
kákat és azot petéit azonnal megöli.

Legmegbízhatóbb védőszer szennyeg és darabos állam.
Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosított
a feltétlen eredményt.

Vesérképviselők Magyarországon részéről:

DIAMANT és VADAS

Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51

BOGDANY

szerecséje páratlan!

Vasárnapok osztály-
árjegyzék olcsók

BOGDANY S.

Budapest, Központi Városház. (Károly-körút) 20

Dr. KOVÁCS

KÉZPASZTÁJA

8 nap alatt biztosan hat.

Tétele K 1-20

Dr. KOVÁCS gyógyszer-
Budapest, Gyár-utca 17.

„Teltető-útköz” ingyen.

használjon
azonnal

Ha fáj a feje

Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,
mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.
1 doboz 1 kor. 20 fillér. — Minden gyógyszerárúban és drogeriában kapható.

Férek-
tar

BERETVÁS TAMÁS

KISPEST, Rákóczi-
utca 2

Ingyen postai szállítást 8 doboz rendelésnél.

PARIS SZALODÁ

Szállodás: Simon Pál

Budapest, VI., Váci-körút 25. sz.

100 szoba 2-20 K-tól feljebb, klasszikus-
pal és villanyvilágítással együtt. Párduc,
elefánt távlat, Étterem, Villamos vasúti
megállóhely az Orsz. pályaudvarról és
halók felé.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?

Schuller Kaszinó-éttermében

VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.

Elsőrendű konyha!

Naponta zene-estély!

komfortos rendező-intézet

Dr. KOVÁCS J.

1611. Budapesti köz-
szolgálati miniszter-
Budapest, Váci-körút 13. sz.

KATZER

szervek és olajfrangok és az egész
világos és tiszta tartó.

Első és legmegjobb
munkák ellen való készítmény.

HIRDETÉSEK

felvételnek
A KIADÓHIVATALBAN

Egy és két éves
szőlő-
oltványokról
különböző sima és
gyökeres vadvesszőről
szőlő kimutatás meg-
jelenít.

Kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldi a

vállalati szőlőtelep

Billéd, Torontálmegye.

68. év óta fennálló rőfös és posztó üzletemet feloszlatom.
Kartonok, vásznak, chiffonok, férfi és női szövetek, ágyneműek, asztalkendők,
terítők, szőnyegek, függönyök, paplanok, takarók, pokrócok és minden e szak-
mába vágó cikkekből álló dúsan felszerelt raktáramat,
az üzlet feloszlata céljából hatóságilag engedélyezett

végeladás

útján mélyen leszállított áron kiárusítom.

Gabonaszákok és vízhatlan ponyvák legolcsóbb árban kaphatók.

Teljes tisztelettel

Weisz Sándor.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a Weisz Ede-
féle házban, — a vármegyeház átellenében — levő iroda-helyiségemben **tűzifára,**
különböző **kőszénre, koksra** és **faszénre** megrendeléseket felveszek.
Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.

